

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE

Osavuosisikatsaus 3/2025

Aluehallitus 28.10.2025

Sisällysluettelo

1	Hyvinvointialuejohtajan katsaus.....	2
2	Hyvinvointialueen strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen.....	3
2.1	Ministeriöiden toimenpidesuositukset ja niiden toteutuminen.....	3
2.2	Strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen	5
3	Talousarvion toteutuminen	6
3.1	Käyttötalous	7
3.2	Talousarvion toteutumiseen liittyvät riskit.....	8
3.3	Investoinnit	9
3.4	Rahoitus	11
3.5	Henkilöstö	11
3.6	Riskien hallinta	13
3.7	Laatu ja omavalvontaohjelma	14
4	Strateginen uudistusohjelma.....	15
4.1	Strategiset uudistushankkeet.....	15
4.2	Talouden sopeuttamisohjelma.....	20
5	Hyvinvointialuekonsernin tilannekatsaus	20
6	Toimialueiden operatiiviset mittarit ja talousarvion toteutuminen.....	21
7	Hyvinvointialueen tuloslaskelma sekä talousarvion sitovuus	39

1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen tehtävänä on järjestää alueen väestölle tarvetta vastaavat sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut sekä ainoana hyvinvointialueena myös ympäristöterveydenhuollon palvelut. Tämän lakisääteisen palvelujen järjestämistehtävän lisäksi hyvinvointialueita ohjaava lainsäädäntö velvoittaa alueet kattamaan taseeseen kertyneet alijäämät vuoden 2026 loppuun mennessä. Parhaillaan lausunnolla oleva, väliaikainen lakimuutos mahdollistaisi osalle hyvinvointialueita harkinnanvaraisen, enintään kahden vuoden lisäajan vuosien 2023 ja 2024 alijäämien kattamiseen. Tämä koskisi ainoastaan täysipainoisesti taloutta tasapainottaneita alueita, joille ei kerry enää uutta alijäämää kuluvana vuonna. Tämä on myös Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen tavoite.

Kuluvan vuoden talousarvio on laadittu 20 milj. euroa ylijäämäiseksi ja se sisältää 30 milj. euron talouden sopeuttamisohjelman. Talouden sopeuttamistoimet ovat toteutumassa suunnitellusti, mutta toimintakulut ovat siitä huolimatta ylittymässä lähes 15 milj. eurolla sosiaalipalvelujen osalta. Syyskuun lopun tilinpäätösennuste on 0,4 milj. euroa ylijäämäinen. Talouden tasapainottamisessa on syytä kiinnittää huomiota toimintakulujen kasvuun, joka on saatu taittumaan kuluvana vuonna alle kahteen prosenttiin.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue päätti toukokuussa hakea valtiolta 28,4 milj. euroa lisärahoitusta lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi. Lisärahoitusneuvottelut käytiin valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön ja hyvinvointialueen edustajista muodostetussa valmisteluryhmässä 13.6.-10.10.2025 välisenä aikana ja neuvottelukertoja oli yhteensä 16. Neuvottelumuistioon on kirjattu neuvottelujen keskeinen sisältö ja neuvottelutulos, jonka hyväksymisestä päätetään valtioneuvoston yleisistunnossa 30.10.2025. Yhdelle varainhoitovuodelle mahdollisesti myönnettävä lisärahoitus ei korjaa pysyvästi alueemme rahoitusvajetta ja pääosin siitä johtuvia ongelmia osassa lakisääteisiä palveluja. Ministeriöiltä saadun ohjauksen mukaisesti Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on kyettävä toteuttamaan merkittäviä rakenteellisia ja toiminnallisia uudistuksia toiminnan ja talouden tasapainottamiseksi. Tavoitteena on toiminnan- ja työn tuottavuuden parantaminen.

Talouden huomattava sopeuttaminen ja siihen liittyneet yhteistoimintaneuvottelut ovat vaikuttaneet palveluihin ja henkilöstöön. Palvelut toimivat pääosin hyvin, mutta niiden saatavuus on heikentynyt kiireettömässä erikoissairaanhoidossa ja ikääntyneiden asumispalveluissa huolestuttavalle tasolle. Henkilöstövaihtuvuus on edelleen vähäistä, mutta henkilöstötyytyväisyyttä kuvaava eNPS indeksi on laskenut edellisestä mittauskerrasta.

Toiminnan ja talouden toteutumista ja strategisia mittareita seurataan kuukausittain johtoryhmässä ja toimialueiden johtotiimeissä. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan kvartaaleittain Vibe-henkilöstökyselyllä. Toimialuejohtajat raportoivat kuukausittain alueensa taloustilanteesta ja talouden sopeuttamistoimenpiteistä hyvinvointialuejohtajalle ja edelleen aluehallitukselle. Talouden tilasta ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksilla aluevaltuustolle, -hallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Osavuosikatsauksiin on sisällytetty arvio toiminnan uudistamiseen keskittyvien strategisten hankkeiden etenemisestä. Osavuosikatsaus laaditaan kolme kertaa vuodessa; tammi-maaliskuun, tammi-kesäkuun ja tammi-syyskuun tiedoilla. Neljäs eli viimeinen raportti on tilinpäätös, joka kattaa koko vuoden seurannan.

Kirsi Leivonen
hyvinvointialuejohtaja

2 Hyvinvointialueen strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Valtioneuvosto on vahvistanut valtakunnalliset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle vuosille 2023–2026. Tavoitteet päivitettiin vuoden 2024 alussa vastaamaan Orpon hallitusohjelmaa ja kansallista palvelureformia. Pohjois-Karjalan hyvinvointialuestrategia on arvioitu valtuustokauden aikana ja todettu, että strategiset tavoitteemme ovat linjassa päivitettyjen kansallisten tavoitteiden kanssa.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella jatketaan talousarvioon ja -suunnitelmaan liittyvän strategisen uudistusohjelman toteuttamista. Strateginen uudistusohjelma on päivitetty ja se toimii jatkossakin aluevaltuuston hyväksymien strategioiden jalkauttamisen tukena ja operatiivisen johtamisen työkaluna. Uudistusohjelmassa on otettu huomioon ministeriöiltä saadut toimipidesuositukset.

2.1 MINISTERIÖIDEN TOIMENPIDESUOSITUKSET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Hyvinvointialueiden toimintaa ohjaavat ministeriöt voivat antaa hyvinvointialueille toimenpidesuosituksia lakisääteisten vuosineuvottelujen yhteydessä. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ja ministeriöiden välisessä vuosineuvottelussa marraskuussa 2024 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle annettiin seuraavat toimenpidesuositukset:

Valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön toimenpidesuositukset:

1. *Alueen on määrätietoisesti jatkettava toiminnan ja palvelujen uudistamista sekä talouden tasapainottamista.*

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on jatkettu talousarvioon ja -suunnitelmaan liittyvän strategisen uudistusohjelman toteuttamista. Vuoden 2025 talousarvioon sisältyvä strateginen uudistusohjelma sisältää merkittävimmät strategiset projektit toimintatapojen uudistamiseksi ja 30 milj. euron talouden sopeuttamisohjelman.

Talouden sopeuttamisohjelman tavoitteena on saada hyvinvointialueen talous tasapainoon lakisääteisessä ajassa siten, että sopeuttamisella on mahdollisimman vähän haitallisia vaikutuksia lakisääteisten palvelujen järjestämiseen ja henkilöstöön. Merkittävimmät strategiset uudistushankkeet taloussuunnittelukaudelle ovat:

- Asiakas- ja potilastietojärjestelmä -projekti
- Lasten, nuorten ja perheiden (LaNuPe) palveluintegraatio -projekti
- Kotoa kotiin -projekti
- Ostopalvelujen strateginen ohjaus -projekti

2. *Alueen on varmistettava lasten, nuorten ja perheiden perustason palveluiden saatavuus erityisesti varhaisen tuen osalta.*

Sosiaalipalveluissa lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut tuotetaan koko maakunnan alueella asiakkaan palvelutarpeen perusteella. Opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja tarjotaan myös matalalla kynnyksellä lasten ja nuorten arkisissa toimintaympäristöissä varhaiskasvatuksessa (osa esikoululaisia) ja oppilaitoksissa. Palvelut ovat lapsille, nuorille ja perheille vapaaehtoisia, jolloin palveluun ohjautuminen tapahtuu aina omaehtoisesti. Kuntoutuksen palvelualueelle vuonna 2024 perustettu Mieli-yksikkö järjestää lapsiperheiden, lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja sosiaalipalvelut integroidulla tavalla.

3. *Sisäministeriön syksyllä 2023 antamat toimenpidesuositukset ovat voimassa 2023–2026.*

Sisäministeriön syksyllä 2023 antamat toimenpidesuositukset:

4. *Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.*

Pelastuslaitoksen osalta toiminnan uudistaminen on edennyt suunnitellusti ja kehitystyötä jatketaan toimintavuoden aikana strategisen uudistusohjelman ja talouden tasapainotuksen sallimissa rajoissa.

Pelastustoimen palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelman mukaisesti Kiteen pelastusaseman toiminnot on muutettu ”päivystävän pelastusaseman” -konseptin mukaiseksi. Samalla on pelastusaseman operatiivista resursointia vahvistettu neljällä henkilötyövuodella.

5. *Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.*

Valvontatoimintaa toteutetaan valvontasuunnitelman mukaisesti. Turvallisuusviestinnän laatua seurataan pisteytysjärjestelmällä.

6. *Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.*

Pelastuslaitos seuraa alueensa riskien kehittymistä, parantaa toimintavalmiutta ja vahvistaa pelastustoimen resursointia palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Kehittämistoimenpiteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Pitkäaikaisia puutteita toimintavalmiudessa on pystytty korjaamaan mm. Pielisen-Karjalan alueella. Tällä hetkellä toimintavalmiuden pitkäaikaisia puutteita esiintyy Joensuussa Rantakylän ja Penttilän alueilla.

7. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.

Hyvinvointialueella varautumisasiat on keskitetty kokonaisturvallisuuden näkökulmasta pelastuslaitos – turvallisuuspalvelujen toimialueelle. Väestönsuojeluun varautumisen tehtäviä hoitaa siviilivalmiusyksikkö. Väestönsuojeluun varautumisen henkilöresurssit eivät ole palvelutasopäätöksen mukaisella tasolla. Siviilivalmiusyksikön virkoja ei ole pystytty täyttämään huonon taloudellisen tilanteen takia. Tehtävien saattamiseksi lakisääteiselle tasolle on haettu valtiolta lisärahoitusta tarvittavien resurssien palkkaamiseksi.

8. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Työhyvinvointia ja työturvallisuutta ylläpidetään ja henkilöstön osallistamista mahdollistetaan palautejärjestelmän kautta. Työhyvinvointia kehitetään Vibe-työhyvinvointikyselyn tuloksia hyödyntäen. Kyselyn pohjalta esiin nousseista kehittämistoimenpiteistä määritellään työhyvinvoinnin kehittämisen painopistealueet.

Pelastuslaitoksen eri palvelualueille laaditaan laatuporttiin arviot työpaikalla ja erilaisissa työtehtävistä muodostuvista työturvallisuutta vaarantavista riskeistä. Havaituista riskeistä tehdään kehittämissuunnitelmat riskien minimoimiseksi.

2.2 STRATEGISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Hyvinvointialueen strategiset mittarit on johdettu strategisen uudistusohjelman viidestä menestystekijästä (taulukko 1). Strategiset mittarit ovat aluehallitukseen ja -valtuustoon nähden sitovia. Lisäksi kukin toimialue on määritellyt omaa johtamistaan tukevat operatiiviset mittarit, jotka ovat hyvinvointialuejohtajaan nähden sitovia.

Strateginen tavoite	Strateginen mittari	Mittarin tavoite	Tavoite	Arvo	Status	Aikaleima
HYTE, kotona pärjääminen, palvelujen laatu ja vaikuttavuus, asiakas- ja potilasturvallisuus	Asiakaskokemus NPS	NPS $\geq$ 75	$\geq$ 75	77,9	Tavoitteessa	30-09-2025
Yhteydensaanti, palvelutarpeen arviointi, riittävät peruspalvelut, palvelujen jatkuvuus ja integraatio	Palvelujen saatavuus	Punainen < 90%, keltainen 90% - 95%, Vihreä > 95 %	$\geq$ 95	85,3%	Ei tavoitteessa	30-09-2025
Hyvinvointialueella on riittävä, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Lähtövaihtuvuus%	Lähtövaihtuvuus $\leq$ 6%	$\leq$ 6%	4,0%	Tavoitteessa	30-09-2025
Toiminta on taloudellisesti kestävällä pohjalla	Vuosikate	Vuosikate $\geq$ 37,2 M€	$\geq$ 37,2 M€	18,8M€	Ei tavoitteessa	30-09-2025
Luotettava ja vastuullinen organisaatio asiakkaille ja työntekijöille	Henkilöstön eNPS	eNPS $\geq$ 20	$\geq$ 20	2,0	Ei tavoitteessa	30-09-2025

Taulukko 1. Strategisista tavoitteista johdetut aluevaltuustoon nähden sitovat mittarit hyvinvointialueen tasolla

- 1) Tavoitteenamme on, että toimintamme on asiakaslähtöistä ja laadukasta. Asiakaskokemusta mitataan NPS-suosittelemisindeksi avulla kaikilla palvelutuotannon toimialueilla. Organisaatiotasoisesti tavoitetasoksi on asetettu, että NPS $\geq$ 75. Asiakaskokemuksen koko organisaation tunnusluku syyskuussa oli 77,9 eli tavoite olisi toteutumassa. Tunnusluku on heikentynyt 1,1-yksikköä edelliskuukauden tilanteesta.

- 2) Tavoitteenamme on järjestää asukkaillemme heidän tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja lakisääteisissä ajoissa. Palvelujen saatavuutta arvioidaan ”liikennevalomallin” avulla: punainen < 90 %, keltainen 90–95 % ja vihreä 95–100 % palveluista toteutuu lakisääteisessä ajassa. Tätä mittaria on mahdollista tarkastella kuukausittain. Hyvinvointialueetasolla toimialueiden mittareiden keskiarvo oli syyskuun lopussa 85,3 %, joka on tavoitteen alapuolella. Tavoitteen saavuttaminen vaatii saatavuuden parantamista varsinkin ikääntyneiden palveluissa. Tunnusluku on parantunut 0,2 prosenttiyksikköä edelliskuukauteen verrattuna.
- 3) Tavoitteenamme on, että hyvinvointialueella on riittävä, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Tavoittelemme henkilöstön lähtövaihtuvuuden pienentämistä vuoden 2024 tasosta. Vuoden 2025 tavoitteena on, että henkilöstön lähtövaihtuvuus on enintään 6 %. Tätä mittaria on mahdollista tarkastella kuukausittain. Syyskuun lopussa lähtövaihtuvuus oli 4,0 %, joten mittari on tavoitteessa. Tunnusluku on alentunut 0,3 prosenttiyksikköä edelliskuukaudesta.
- 4) Tavoitteenamme on, että toimintamme on taloudellisesti kestävällä pohjalla. Hyvinvointialueen rahoitusmallissa vuosikate on tunnusluku, jonka perusteella tulevien vuosien lainanottovaltuudet määritellään. Vuoden 2025 tavoitteena on, että vuosikate on vähintään 37,2 milj. euroa. Hyvinvointialueetasolla tavoitteen toteutumista seurataan tilikauden tulosennusteen perusteella kuukausittain. Syyskuun taloustietojen perusteella vuosikate olisi asettumassa noin 18,8 milj. euron tasolle, joten taloustavoite ei olisi toteutumassa. Tunnusluku on parantunut 3,5 milj. euroa edelliskuukaudesta.
- 5) Tavoitteenamme on, että olemme luotettava organisaatio asiakkaillemme ja työntekijöillemme. Työntekijäkokemusta mitataan eNPS-suosittelemisindeksin avulla. Ensimmäistä kertaa toteutettavan mittauksen tavoitearvoksi on asetettu luku 20, joka määräytyy hyvinvointialueiden aikaisempien tulosten perusteella. Tätä mittaria on mahdollista tarkastella kvartaaleittain. Syyskuussa toteutettiin kolmas työntekijäkokemuksen mittaus, jonka perusteella syyskuussa 2025 koko organisaation eNPS-suosittelemindeksiksi oli 2. Kolmannen mittauksen perusteella tulos ei ole tavoitteen mukainen, tunnusluku on heikentynyt toisen mittauksen tilanteesta.

3 Talousarvion toteutuminen

Talousarvio muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta.

Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet sekä budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvedona rahan lähteet ja käyttö.

3.1 KÄYTTÖTALOUS

Talousarvion laatimisen lähtökohtana oli Valtiovarainministeriön 23.9.2024 julkaisema laskelma, jonka mukaan Pohjois-Karjalan laskennallinen rahoitus olisi vuonna 2025 noin 898,2 milj. euroa. Siirtymätasaus kuitenkin pienentää laskennallista rahoitusta noin 61,4 milj. euroa, jolloin vuoden 2025 yleiskatteelliseksi rahoitukseksi muodostui noin 836,8 milj. euroa.

Alkuperäisessä talousarviossa hyvinvointialueen toimintatuottojen yhteismäärä on 137,4 milj. euroa ja toimintakulujen yhteismäärä 934,1 milj. euroa. Näin ollen toimintakatteeksi muodostui -796,6 milj. euroa, joka katetaan valtion 836,8 milj. euron rahoituksella. Tämän saavuttamiseksi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on löydettävä keinot noin 30 milj. euron säästöjen saavuttamiseksi vuonna 2025, joten vuoden 2025 talousarvio sisälsi vastaavan kokoisen talouden sopeuttamistarpeen, jonka toteuttamiseksi aluehallitus käynnisti 18.12.2024 koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut.

Muutettu talousarvio (MTA 2025) sisältää yhteistoimintaneuvotteluissa sovittujen 30 milj. euron toimenpiteiden kohdistamisen toimialueille neuvottelutuloksen mukaisesti. Muutettu talousarvio sisältää myös kustannusneutraaleja määrärahan siirtoja toimialueiden välillä. Talousarvion muutokset ja toteumat on esitetty tuloslaskelman muodossa (luku 7). Toimialueiden lyhennetyssä tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset tulo- ja menoerät (luku 6). Strategisen uudistusohjelman sisällä olevaa talouden sopeuttamisohjelmaa käsitellään erikseen luvussa 4.

milj. euroa	Toteuma 9/2024	Toteuma 9/2025	Muutos 09/2025	TA 2025	MTA 2025 (OVK2)	TPE 2025 (9+3)	Erutus TPE vs MTA25 09/2025	TP 2024	Muutos % TPE25 vs. TP24
Toimintatuotot	88,3	96,8	9,6 %	137,4	140,0	136,0	-4,0	127,6	6,6 %
Myyntituotot	23,8	27,1	13,5 %	32,7	33,9	36,2	2,2	34,0	6,3 %
Maksutuotot	42,0	45,8	9,1 %	66,5	67,5	67,7	0,2	61,5	10,1 %
Tuet ja avustukset	9,0	12,5	38,5 %	15,8	16,1	16,7	0,7	17,3	-3,6 %
Muut toimintatuotot	13,5	11,5	-14,9 %	22,4	22,6	15,5	-7,1	14,8	4,4 %
Toimintakulut	679,2	689,0	1,4 %	934,1	938,6	953,3	14,7	938,4	1,6 %
Henkilöstökulut	335,2	353,2	5,4 %	474,8	480,2	475,8	-4,4	452,1	5,3 %
Palvelujen ostot	252,8	249,0	-1,5 %	334,6	333,1	354,6	21,5	359,3	-1,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	45,5	46,1	1,4 %	63,1	63,2	63,7	0,5	62,9	1,3 %
Avustukset	10,4	10,8	3,5 %	14,4	14,4	15,6	1,2	15,3	1,9 %
Muut toimintakulut	35,2	29,9	-15,2 %	47,2	47,7	43,6	-4,0	48,8	-10,6 %
Toimintakate	-590,9	-592,2	0,2 %	-796,6	-798,6	-817,3	-18,8	-810,8	0,8 %
Valtion rahoitus	585,0	628,1	7,4 %	836,8	837,5	837,5	-0,1	780,0	7,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut	1,2	-0,2	-116,4 %	-3,0	-1,8	-1,4	0,4	1,3	-209,1 %
Vuosikate	-4,7	35,7	-864,3 %	37,2	37,2	18,8	-18,4	-29,5	-163,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	10,9	12,8	17,1 %	17,2	17,2	18,4	1,2	16,7	10,3 %
Satunnaiset erät				0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tilikauden tulos	-15,6	22,9	-246,7 %	20,0	20,0	0,3	-19,6	-46,2	-100,7 %
Poistoeron muutos	0,0	0,0	-0,1 %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-15,6	22,9	-247,0 %	20,0	20,0	0,4	-19,6	-46,2	-100,8 %

Taulukko 2. Vuoden 2025 tilinpäätösennuste

Talousennusteen (taulukko 2.) arvioidaan olevan kuluvan vuoden lopussa 0,4 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on 19,6 milj. euroa talousarviota heikompi tulos. Toimintakulujen kasvu edellisvuoteen verrattuna on ollut tammi-syyskuussa 1,4 %. Toimintakulujen kasvu on ollut viime vuotta maltillisempaa, mutta talousarviovaraukseen verrattuna kuitenkin liian suurta. Toimintakulujen ennustetaan ylittyvän 14,7 milj. euroa muutettuun

talousarvioon verrattuna. Merkittävin poikkeama tilinpäätösennusteen ja muutetun talousarvion välillä on palvelujen ostot (ylitys 21,5 milj. euroa). Palvelujen ostojen ylitys aiheutuu asiakaspalvelujen ostoista. Muut palvelujen ostot ennustetaan toteutuvan suunnilleen talousarvion mukaisina. Palvelujen ostojen ylitystä kompensoi alitus henkilöstökuluissa (alitus 4,4 milj. euroa) ja muissa toimintakuluissa (alitus 4,0 milj. euroa). Muiden toimintakulujen alitusta selittää kesän aikana tullut KHO:n päätös sairaalarakennusten ikälennusten oikeellisuuden vaikutuksista kiinteistöveroihin.

Muutettua talousarviota 4,0 milj. euroa pienempien toimintatuottojen alentunutta kertymää selittää omaisuuden realisoinnin epävarma toteutuminen, jonka vaikutusta tulosennusteesta on vähennetty yli 7 milj. eurolla. Sekä toimintatuottojen että toimintakulujen muutettua talousarviota huonompi ennuste heikentää koko tilikauden tulosennustetta, jonka arvioidaan päätyvän talousarviota 19,6 milj. euroa heikompaan tulokseen.

3.2 TALOUSARVION TOTEUTUMISEEN LIITTYVÄT RISKIT

Vuoden 2025 talousarvion toteutumiseen liittyy taloudellisia riskejä. Valtiorahoituksessa hyvinvointialueindeksi kasvoi vuodesta 2024 lopulta 3,0 %, mikä oli huomattavasti vähemmän kuin kulukehitys Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on ollut. Lisäksi hyvinvointialueindeksin korotus ei kohdistu täysimääräisesti hyvinvointialueille vaan sen toteutumiseen vaikuttavat myös rahoitusmallin muut tekijät.

Talousarvioon sisältyvä strateginen uudistusohjelma sisältää kuluvalle vuodelle 30 milj. euron sopeuttamisohjelman. Talouden sopeuttaminen on vaikeuttanut palvelujen järjestämistä ja lisännyt arviointimenettelyyn joutumisen riskiä.

Vuodelle 2026 kohdistuvan talouden sopeuttamistarpeeksi on muodostunut 20 milj. euroa alijäämän kattamisajan pidentämisen takia. Talouden sopeuttaminen tulee vaatimaan toimenpiteitä, jotka vaikuttavat hyvinvointialueen toimintaan eli palvelujen järjestämiseen, talouteen ja henkilöstöön tulevien taloussuunnitelmavuosien 2026–2028 aikana. Talouden sopeuttaminen kumulatiivisten alijäämien kattamiseksi vuoden 2026 loppuun mennessä olisi vaarantanut hyvinvointialueen sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen lakisääteisen järjestämistehtävän toteutumisen. Tällä hetkellä vuoden 2026 talousarvioehdotusta valmistellaan siten, että kumulatiivinen alijäämä olisi katettu vuoden 2028 loppuun mennessä. Tämäkin kasvattaa riskiä sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen lakisääteisen järjestämistehtävän toteutumiselle rahoitusmallin systemisen ongelman seurauksena.

Valtiovarainministeriö voi käynnistää päätöksellään hyvinvointialuelain 123 §:ssä tarkoitettujen edellytysten täyttyessä tai sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 27 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveysministeriön aloitteen perusteella arviointimenettelyn, jossa valtio ja hyvinvointialue arvioivat hyvinvointialueen taloudellisia sekä sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ja pelastustoimen palvelujen järjestämiseen liittyviä edellytyksiä selvittää tehtävistään.

Palvelustrategian toimeenpanoa on valmisteltu vuoden 2024 loppupuolella ja sen runkona toimii kahdeksan alueellista sote-palvelujen järjestämissuunnitelmaa. Talouden tasapainottamisen kannalta välttämättömät rakenteelliset ja toiminnalliset uudistukset on saatava toteutukseen, muuten talousarvion toteutumiseen liittyvät

riskit ovat vaarassa realisoitua. Lisäksi henkilöstön riittävyys ja saatavuus ovat riski talousarvion toteutumiselle myös siitä näkökulmasta, että talousarviossa tavoitellaan omaa toimintaa kalliimpien ostopalvelujen käytön vähentämistä vahvistamalla omaa palvelutuotantoa eli lisäämällä organisaation veto- ja pitovoimaa henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue haki toukokuussa valtiovarainministeriöltä lisärahoitusta sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastuspalvelujen turvaamiseksi. Hakemusta perusteltiin sillä, että alueelle myönnetyn valtionrahoituksen taso ei, yli 60 milj. euron siirtymätasausvähennyksen vuoksi, lähtökohtaisesti riitä kattamaan alueen väestön keskimääräistä korkeammasta palvelutarpeesta syntyviä kustannuksia. Neuvottelumuistioon on kirjattu neuvottelujen keskeinen sisältö ja neuvottelutulos, jonka hyväksymisestä päätetään valtioneuvoston yleisistunnossa 30.10.2025. Valmisteluryhmä totesi, että osa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lakisääteisistä palveluista on vaarantunut varainhoitovuonna. Tunnistetuissa ongelmissa on suurelta osin kyse pitkäaikaisista palvelujen järjestämisen haasteista, jotka ovat syntyneet osin jo ennen hyvinvointialueen toiminnan käynnistymistä.

Valvira on asettanut hyvinvointialueelle 2 milj. euron uhkasakon kiireettömän erikoissairaanhoidon saattamiseksi lakisääteiselle tasolle huhtikuun 2026 loppuun mennessä. Kaikkien lakisääteisten palvelujen turvaaminen tarkoittaa tulevana vuosina merkittäviä taloudellisia lisäpanostuksia.

3.3 INVESTOINNIT

Hyvinvointialue ei saanut uutta lainanottovaltuutta vuodelle 2025. Uusia investointeja oli tarkoitus toteuttaa vuonna 2025 vuoden 2025 investointien osalta kassavaroin ja vuosien 2023 ja 2024 investointisuunnitelmien hyväksytyjä kohteita toteutetaan vuosien 2023 ja 2024 lainanottovaltuuksilla. Talousarvio- ja toteumatietoihin sisältyy edellä mainitut vuodet 2023–2025.

Investointien valmistumiset painottuvat loppuvuoteen. Investointien toteuma tammi-syyskuussa on 33,3 % (11,3 milj. euroa). Rakennusinvestoinneista on toteutunut 37,8 % (7,3 milj. euroa). Laite- ja kalustoinvestointien toteuma on 53,6 % (3,5 milj. euroa). ICT-investointien toteuma on 9,7 % ja asiakas- ja potilastietojärjestelmähankkeen toteuma laajakantoisissa investoinneissa on 6,1 % (0,4 milj. euroa).

Suurissa rakennusinvestoinneissa E-siiven rakennustöiden 2. vaihe on käynnissä ja se etenee suunnitellusti. Hanke toteutuu vuoden 2023 lainanottovaltuuden puitteissa, mikäli isoja yllätyksiä ei tule. Hanke valmistuu kokonaisuudessaan keväällä 2026.

Toinen suuri rakennusinvestointi on Joensuun alueen sotekeskus, jonka suunnittelu on käynnissä. Aluehallituksen elokuun 2025 päätöksen mukaisesti sotekeskus rakennetaan hyvinvointialueen omalle tontille Tikkamäen sairaalakampukselle. Joensuun sotekeskuksen alustavan tarveselvityksen mukaan rakennuksen kokonaiskustannukset pysyvät jo hyväksytyn investointisuunnitelman mukaisina alle 30 milj. euron suuruisina. Vanhan rakennuskannan purkamisen myötä toimitilojen nettokasvu tulisi olemaan merkittävästi pelkän uudisrakennuksen toteuttamista pienempi. Syyskuun loppuun mennessä toteutuneet kustannukset ovat 0,2 milj.

euroa. Pieniin rakennusinvestointeihin on varattu vuodelle 2025 0,5 milj. euroa. Rakentaminen näiden hankkeiden osalta on käynnissä. Toteumaa on tammi-syyskuulla n. 0,14 milj. euroa.

Laite- ja kalustoinvestointien kokonaisuudessa investointikohteita vuonna 2025 (myös vuodelta 2024 siirtyneet mukaan lukien) on 96 kohdetta, joista 72 % on käynnissä tai valmistunut.

Investointisuunnitelmaan sisältyvät ICT-investoinnit etenevät suunnitellusti. Laajakantoiset investoinnit käsittävän asiakas- ja potilastietojärjestelmän (APTJ) etenemisessä odotettiin markkinaoikeuden päätöstä tehdystä valituksesta. Elokuussa tulleen päätöksen mukaan valitus oli hylätty ja samassa yhteydessä kumoutui myös toimeenpanokielto. Syyskuussa 2025 tuli tieto, että korkein hallinto-oikeus ei myöntänyt valituslupaa, joten marraskuussa 2024 tehty hankintapäätös sai lainvoiman. Käyttöönottoprojekti on käynnistynyt syyskuussa 2025 suunnittelu- ja määrittelyvaiheella. Varsinaiset käyttöönotot ajoittuvat vuosille 2026 ja 2027.

Hyvinvointialuelain 16 § mukaan investointisuunnitelman tulee sisältää tiedot investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista. Investointeja vastaavia sopimuksia ei kuitenkaan esitetä investointiosassa. Vuoden 2025 talousarviossa ei ole investointeja vastaavia rakennusten vuokrasopimuksia. Laite- ja kalustokategorian investointeja vastaavien sopimusten (2,3 milj. euroa) uusiminen etenee suunnitellusti.

Vuoden 2024 investointeja vastaaviin sopimuksiin sisältyneet kahden 60 paikkaisen asumisyksikön hankinta on käynnissä. Asumisyksiköille on varattu tontit Joensuun kaupungilta. Asumisyksikön arvioitu sitoumus on noin 7,5 milj. euroa kohteelta. Heinäveden pelastusaseman tarveselvitys on valmis ja rakennuspaikka on sovittu Heinäveden keskustan alueelta. Sopimuksen arvo on noin 1,5 milj. euroa ja hankkeen toteuttaa Heinäveden kunta. Pelastusaseman alustavaa suunnittelua on aloitettu, mutta lopullinen päätös etenemiselle odottaa kuntien vuokrasopimusneuvottelujen ratkaisuja. Karvion pelastusaseman osalta jäädään nykyisiin tiloihin toistaiseksi, koska korvaavien tilojen muutostöiden suunnitellut kustannukset nousivat korkeiksi.

Investointisuunnitelma 2025 (1000 €)	Alkuperäinen talousarvio 2025	Toteuma 1-9/2025	Talousarvion toteuma%
Pysyvät vastaavat	34 146	11 370	33,3 %
Rakennukset	19 335	7 308	37,8 %
Sosiaali- ja terveydenhuolto	19 335	7 308	37,8 %
Pelastustoimi	0	0	
Laite- ja kalustohankinnat	6 611	3 543	53,6 %
Sosiaali- ja terveydenhuolto	5 798	2 879	49,7 %
Pelastustoimi	813	664	81,7 %
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	500	49	9,7 %
Sosiaali- ja terveydenhuolto	500	49	9,7 %
Pelastustoimi	0	0	
Laajakantoiset investoinnit	7 700	471	6,1 %
Sosiaali- ja terveydenhuolto	7 700	471	6,1 %
Pelastustoimi	0	0	

Taulukko 3. Hyvinvointialueen investointisuunnitelman toteutuminen

3.4 RAHOITUS

Hyvinvointialueen maksuvalmius on ollut tasapainossa kolmen ensimmäisen kvartaalin aikana. Toimintakulujen kasvun hidastuminen viime vuodesta (1,4 %) on tuonut lyhyellä aikavälillä helpotusta maksuvalmiuden ylläpitoon.

Tämän vuoden talousarviossa on merkitty otettavaksi 31,5 milj. euroa uutta pitkäaikaista lainaa ja lainoja lyhennettäväksi 18,6 milj. euroa. Nettolainanotoksi muodostuu 12,9 milj. euroa. Lainan noston arvioidaan tapahtuvan joulukuussa. Pitkäaikainen laina on tarkoitettu vain investointeja varten, joten se ei tuo päivittäiseen maksuvalmiuteen helpotusta vaan maltillisen kulukehityksen jatkuminen on välttämätöntä. Hyvinvointialueen pitkäaikaisten lainojen kokonaismäärä syyskuun lopussa oli 205,2 milj. euroa. Talouden sopeuttamisohjelmaan sisältyy 1,2 milj. euron toimenpiteet rahoituskustannusten alentamiseksi. Toimenpiteet on huomioitu rahoitustuottojen ja -kulujen muutetussa talousarviossa ja niiden ennustetaan toteutuvan suunnitellusti.

Entisen Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän jäsenkunnista Ilomantsi, Juuka, Lieksa, Polvijärvi ja Tohmajärvi ovat tehneet valituksen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle palkkaharmonisoinnista eivätkä ole maksaneet helmi- ja huhtikuussa 2024 lähetettyjä palkkaharmonisointilaskuja.

3.5 HENKILÖSTÖ

Yhdeksän kuukauden tarkastelu osoittaa, että henkilöstömäärän (HTV2) kasvu on pysähtynyt hyvinvointialueella.

Toimialue	1.1.-30.9.2025	2024	2023	Muutos 2023 - 2025
Ikäntyneiden palvelut	2008	2044	2194	-8,5 %
Pelastuslaitos ja turvall.palvelut	409	404	345	18,6 %
Perhe- ja sosiaalipalvelut	1097	1067	1008	8,8 %
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	3058	3014	2712	12,8 %
Ympäristöterveydenhuolto	58	56	56	3,6 %
Yhteiset palvelut*	776	809	905	-14,3 %
Konsernipalvelut	687	715		
Hallintopalvelut	85	89		
Hyvinvointialueen johto	4	5		
Yhteensä:	7406	7394**	7220	4,0 %

*Yhteiset palvelut sisälsi vuoden 2023 loppuun asti viisi eri toimialuetta. Vuoden 2024 alusta voimaan astuneessa organisaatiomuutoksessa näistä viidestä toimialueesta muodostettiin kaksi uutta toimialuetta, konsernipalvelut ja hallintopalvelut.

**Vuosien 2024 ja 2025 toimialueitasoiset HTV2 määrät eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2023 verrattuna organisaatiomuutoksesta johtuen.

Taulukko 4. Henkilöstömäärän (HTV2) kehitys toimialueittain vuosina 2023–2025

Henkilöstökyselyn tulokset

Syyskuussa toteutettiin kolmas työntekijäkokemuksen mittaus, jonka perusteella koko organisaation eNPS-suosittelemiseksi sai arvon 2. Vibe-henkilöstökyselyyn vastasi syyskuun kierroksella 4 273 Siun sotien työntekijää, mikä on 55 prosenttia tavoitellusta 7 827 vastaajasta. Organisaatiotasoisesti tarkastellen henkilöstökyselyn eri osa-alueissa havaittiin lievää negatiivista kehitystä (johtaminen +0 %, oppiminen ja

kehittyminen -1 %, työ -1 %, työyhteisö +0 %, työhyvinvointi +0 % ja henkilöstötuottavuusindeksi -2 %). Vastausaktiivisuuden tulisi olla yli 60 prosenttia, jotta tulokset olisivat luotettavasti yleistettävissä.

Työkykyperusteiset poissaolot

Työkykyperäisiä poissaoloja oli syyskuun loppuun mennessä yhteensä 114 022 päivää eli 15,4 päivää / HTV2. Henkilöstön sairauspoissaoloprosentti oli ensimmäisen puolen vuoden aikana 4,6 ja OVK3 tarkasteluvälillä 5,5. Erityisesti yli 30 päivää kestäneiden poissaolojaksojen osalta on tehty tiivistä sisäistä prosessinvarmistusta ja tuettu aktiivisesti esihenkilöitä työkykyjohtamisessa.

Olennaisia tekijöitä henkilöstön työkykyperäisten poissaolojen vähentämiseksi ovat edelleenkin työkykyjohtamisosaamisen kehittäminen, työterveysyhteistyön kehittäminen, korvaavan työn mahdollisuuden hyödyntäminen ja mielen hyvinvointia edistävien käytänteiden kehittäminen työyhteisöissä. Systemaattinen varhaisen välittämisen mallin mukainen toiminta tukee organisaatiota työkykyperäisten poissaolojen vähentämisessä ja lisää koko henkilöstön työkykyisiä päiviä.

Taulukko 5. Sairauspoissaolopäivät tammi-syyskuussa vuosina 2023–2025

Henkilöstövoimavarat

Resurssihallinta tukee työn suunnittelua ja on mukana työvuorosuunnittelussa. Keskitetyn työvuorosuunnittelun piirissä on noin 2 500 työntekijää. Keskitetystä suunnittelusta työntekijöiden toiveet ovat toteutuneet kuluvan vuoden aikana 96 prosenttisesti.

Sijaishallinnan kautta on välitetty äkillisiin poissaoloihin hoitajien osalta 298 605 tunnin verran työpanosta ja sijaispyyntöjen täyttöaste oli 93,9 %. Muutosta sijaistarpeeseen vuoden 2024 vastaavaan aikaan on -11,3 % (2023 verrattuna -22 %), ostopalvelujen muutos oli -12,2 % (2023 verrattuna -37 %).

Rekrytointi on keskittynyt alkuvuoden yt-menettelyn mukaisiin toimiin ja täyttölupien mukaisesti toteutettuihin rekrytointeihin. Kesärekrytointin tarpeista saatiin täytettyä 95 % omana rekrytointina, loput tarpeesta ohjattiin ulkoiseen hakuun. Lääkäreiden ulkopuolisesta rekrytointin tuesta päätettiin luopua (kustannusvaikutus n. 240 000 € / vuosi), tilalle otettiin koekäyttöön hyvinvointialueen itsellämme oleva applikaatio. Kesälääkäreiden

rekrytoinnissa onnistuttiin n. 25 % paremmin vuoteen 2024 verrattuna. Lääkäreiden rekrytoinnissa keskitytään oman rekrytoinnin tehostamiseen, josta olemme saaneet rohkaisevia tuloksia. Kokonaisuutena henkilöstön saatavuus on parantunut merkittävästi, haasteita on edelleen lääkäri-, sosiaalityöntekijä-, psykologi-, puheterapeutti- ja pelastajarekrytoinneissa. Haasteet korostuvat maakunnan reuna-alueilla.

3.6 RISKIEN HALLINTA

Hyvinvointialueen keskeiset riskit liittyvät lakisääteisten palvelujen järjestämiseen liittyviin ongelmiin ja talouden ennakoitua heikompaan toteutumiseen. Näistä molempiin liittyy riski joutua arviointimenettelyyn. Em. tekijöihin vaikuttaminen ei ole yksiselitteistä, ja toimenpiteet toisen riskin vähentämiseksi voivat lisätä riskiä toisessa. Taloudellisten tavoitteiden edellyttämät säästötoimenpiteet voivat lisätä osaoptimoinnin riskiä toimialueiden välillä. Yleisesti todeten säästötoimenpiteet lisäävät riskiä strategisten tavoitteiden saavuttamiselle ja alijäämän liian nopea kattaminen vaarantaa lakisääteisten palvelujen järjestämisen.

Yhdeksän kuukauden pohjalta tehty ennuste tilikauden tuloksesta on 19,6 milj. euroa talousarviota heikompi. Erityisesti ostopalvelujen ennakoitua suurempi määrä ja niiden kustannuskehitys ovat haaste talouden hallinnalle. Ostopalvelujen käyttöä on tietoisesti vähennetty niissä toiminnoissa, joissa se suunnitelmallisesti on mahdollista, mutta samaan aikaan on tullut tarpeita akuuteille asiakaspalvelujen ostoille erityisesti sosiaalipalveluissa.

Toistuvat yt-neuvottelut lisäävät epävarmuutta ja toiminnan haavoittuvuutta. Yt-menettelyyn ja siitä johtuviin työnantajan velvoitteisiin varautuminen on johtanut määräaikaisten työsuhteiden lisääntymiseen ja työtehtävien muuttumiseen erityisesti muussa kuin varsinaisessa palvelutuotannossa. Ihmisten hakiessa vakinaisia työsuhteita ja omaa osaamista vastaavia tehtäviä on riskinä osaamisen menettäminen.

Lisärahoitusneuvottelut käytiin kesä-lokakuussa ministeriöiden edustajien kanssa. Lisärahoituksen mahdollinen myöntäminen on yksi arviointimenettelyn käynnistämisen kriteeri muiden taloudellisten tunnuslukujen ja palvelujen vaarantumisen ohella.

Palvelustrategia ei ole saanut lainvoimaa, päätöksestä tehty aluevalitus on edelleen hallinto-oikeuden käsittelyssä. Alueellisista järjestämissuunnitelmista viidestä on tehty aluevalitukset, jotka niin ikään ovat hallinto-oikeuden käsittelyssä. Lieksan, Liperin ja Outokummun sotekeskusten järjestämissuunnitelmat ovat saaneet lainvoiman. Epävarmuus päätösten lainvoiman saamisessa pitkittää palvelustrategian täysipainoista toimeenpanoa ja aiheuttaa riskin päätöksellä haettavien tavoitteiden saavuttamiselle. Niin ikään palkkaharmonisointia koskevat ratkaisut ovat hallinto-oikeuden käsittelyssä. Jos harmonisointikustannukset todetaan hyvinvointialueelle kuuluviksi, kyseessä olisi n. 23 milj. euron lisäkustannus hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialuetasoisina riskeinä tunnistetaan lisäksi mm. turvallisuusympäristöön laajasti liittyvät riskit. Nämä ovat niin fyysiseen turvallisuuteen kuin kyberturvallisuuteen liittyviä. Riskejä hallitaan varautumisen eri toimenpiteillä, valmiussuunnitelmilla sekä tietoturvan ja -suojaan ajantasaisuudella, sekä ohjeistamalla henkilökuntaa mm. kalasteluviesteihin reagoimisessa. Hyvinvointialueen valmiussuunnittelua on päivitetty vastaamaan paremmin operatiivisen johtamisen sujuvuutta. Hyvinvointialueen valmiuden ja varautumisen ylläpitämiseen tarvittavat resurssit ovat puutteelliset.

Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoon liittyvät riskit ovat vähentyneet hankintapäätöksen saatua lainvoiman ja APTJ-projektin edettyä käyttöönottovaiheeseen. Käyttöönottoon ei liity normaalia suurempaa riskiä muutoin, kuin henkilöstöresursoinnissa esille tulevat haasteet mm. yt-menettelyyn liittyen.

Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa on linjattu, että sidosyksikköaseman mahdollistama omistusosuus on vähintään 10 %. Lakimuutos on etenemässä eduskunnan käsittelyyn marraskuussa ja sen läpimeno tarkoittaisi alle 10 %:n omistukseen perustuvien sidosyksikköhankintojen kilpailuttamista. Mikäli yhtiöiden osakkaina olevien pienten kuntien sidosyksikköasema halutaan jatkossa mahdollistaa, tilanne voi edellyttää hyvinvointialueen omistuksen enemmistöosakkuudesta luopumista. Tytär- ja kumppanuusyrityksissä on kartoitettu vaihtoehtoja, joita lakimuutos aiheuttaisi niin omistukseen kuin yhtiöiden tuottamien palvelujen jatkumiseen. Lakimuutos aiheuttaa näille kustannusten nousupaineen, kun niiden eri tukipalveluja joudutaan kilpailuttamaan ja hankkimaan markkinoilta. Tämä lisää riskiä kustannusten nousulle myös hyvinvointialueelle.

3.7 LAATU JA OMAVALVONTAOHJELMA

Omavalvonnan raportointi perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023 26 § 4 mom.) Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava neljän kuukauden välein julkisessa tietoverkossa tai muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla. Palveluja on kehitettävä omavalvontaohjelman toteutumisen seurannassa tehtyjen havaintojen perusteella sekä asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seurannan sekä saadun palautteen perusteella.

Pelastustoimen osalta raportointi perustuu lakiin pelastustoimen järjestämisestä (613/2021 16 § 3 mom.) Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen laadun ja omavalvonnan raportin sisältö perustuu omavalvontaohjelmaan, asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä laadunhallinnan suunnitelmaan, lainsäädäntöön sekä kansallisiin tavoitteisiin. Raportissa on huomioitu hyvinvointialueen strategia.

Osavuosisraportti julkaistaan Siun soten verkkosivuilla neljä kertaa vuodessa. Laadun ja omavalvonnan raportointia kehitetään tulevaisuudessa osana hyvinvointialueen strategisten ja operatiivisten mittaristojen kokonaisuutta. Vuonna 2025 laadun ja omavalvonnan raportti on tarkoitus yhtenäistää toimialueiden operatiivisten mittareiden suhteen. Raportti sisällytetään osaksi hyvinvointialueen osavuosisaksausta. Yksikkökohtaista omavalvonnan raportointia on yhtenäistetty. Tavoitteena on saada yksiköille yhtenäinen omavalvonnan toimintamalli vuoden 2026 alusta alkaen.

4 Strateginen uudistusohjelma

Strateginen uudistusohjelma sisältää merkittävimmät strategiset uudistushankkeet toiminnan ja palvelujen uudistamiseksi sekä 30 milj. euron talouden sopeuttamisohjelman toteuttamisen. Kohdassa 4.1. on kuvattu hyvinvointialueen strategisten uudistushankkeiden eteneminen.

4.1 STRATEGISET UUDISTUSHANKKEET

Asiakas- ja potilastietojärjestelmä (APTJ) -projekti

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella käynnistettiin vuoden 2024 aikana APTJ-hanke, jonka tavoitteena on hankkia yksi asiakas- ja potilastietojärjestelmä sosiaali- ja terveydenhuoltoon yhdeltä kokonaisvastuulliselta toimittajalta. Vuoden 2024 aikana toteutettiin suunnitelman mukaisesti 1) suunnittelu- ja 2) hankintaprojektit ja tehtiin hankintapäätös. Vuoden 2025 alussa oli tarkoitus edetä 3) käyttöönottoprojektiin, mutta tässä ei ole voitu edetä alkuperäisen suunnitelman mukaisesti, koska hankinnasta tehtiin valitus markkinaoikeuteen lokakuun 2024 lopussa. Elokuussa 2025 markkinaoikeus hylkäsi tehdyn valituksen ja syyskuussa korkeimmasta hallinto-oikeudesta tuli päätös, ettei se myönnä valituslupaa, joten hankintapäätöksestä tuli samalla lainvoimainen.

APTJ käyttöönottoprojekti on päässyt siis käyntiin syyskuussa 2025 10 kk alkuperäisestä aikataulusta myöhässä. Käyttöönottoprojekti koostuu kolmesta projektista: 1) infraprojekti, 2) sosiaalipalvelujen projekti ja 3) terveyspalvelujen projekti. Kaksi jälkimmäistä jakautuu vielä osaprojekteihin. Projektin resursointi on käynnistynyt ja projektisuunnitelman täsmentäminen on alkanut yhteistyössä toimittajan edustajien kanssa. Eli nyt kun APTJ käyttöönottoprojekti on lopulta päässyt käyntiin, se etenee suunnitellusti. Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän on tarkoitus olla kokonaisuudessaan tuotantokäytössä vuoden 2027 loppuun mennessä.

Lasten, nuorten ja perheiden (LaNuPe) palveluintegraatio -projekti

Osatavoitteiden eteneminen:

1. Mieli-yksikkö on toiminnassa, mutta yksikön jatkuvuutta ei ole täysin turvattu ja pysyvää rahoitusta sille ei ole vielä päätetty.
2. Hyvinvointialueen lapsibudjetointimallin kehittäminen sekä tiedolla johtamisen raportointinäköymän kehittäminen LOGEX-region järjestelmään on jatkunut suunnitellusti. Yhteensovittavaa johtamista on edistetty lapsibudjetoinnin ja segmentoinnin kautta saatujen yhteisten tietonäköymien avulla. Numeerisen tiedon lisäksi on kerätty kokemus / havaintotietoa, joita on hyödynnetty tulosten tulkinnassa.
3. Monialaisen alkuarvioinnin mallia (nk. yhden kontaktin periaate) on kehitetty edelleen ja toiminnassa on päästy ns. esipilotti vaiheeseen. Varsinaisen pilottitoiminnan käynnistyminen on aikataulutettu alkamaan 12.1.2026. Mallilla tarkoitetaan sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistä lapsiperheille suunnattua keskitettyä palveluohjausta ja

sen kautta toteutettavan monialaisen alkuarvioinnin kehittämistä. Monialaisen alkuarvioinnin avulla pyritään tarjoamaan perhelähtöisesti kohdennettua tukea siten, että tarvittavan tuen viivästymisen ja kriisiytymisen kautta tapahtuvia kalliita palvelupolkuja voitaisiin estää. Samalla varmistetaan tukitoimien ja hoidon asiakaslähtöinen yhteensovittaminen ja vältetään epätarkoituksenmukainen palvelusta ja arvioinnista toiseen poislähtettäminen. Keskeiset toimijat monialaisen alkuarvioinnin mallissa ovat kuntoutuspalvelut (kuntoutusohjaus), lapsiperheiden yhteisasiakasohjaus / MIELI sekä sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnin yksikkö. Mallissa eteneminen on strateginen, integratiivinen muutos, joka vaatii jatkossa myös integratiivista taloussuunnittelua sekä toimialuerajat ylittävää sote-yhteisen työn kehittämistä.

4. Perhekeskustoimintaa on edelleen kehitetty ja keskisen alueen perhekeskuksissa (Joensuu, Ilomantsi, Kontiolahti) ovat aloittaneet toimintansa ensimmäiset perhekeskustiimit. Tiimien vetäjinä toimivat hyvinvointialueiden perhekeskuskoordinaattorit sekä työntekijät kunnista. Perhekeskustiimien tehtävänä on kehittää palvelujen yhteensovittamismalleja sekä tunnistaa ja torjua perheiden hyvinvointia uhkaavia ilmiöitä eri toimijoiden yhteistyönä. Tavoitteena on toimia ennakoivasti ja ehkäistä haasteiden kärjistymistä. Tiimeissä kerätään tilannekuvaa alueen ilmiöistä ja pyritään tuottamaan konkreettisia paikallisia ratkaisuja, jotka edesauttavat perheiden hyvinvointia.

5. Hankkeessa on aloitettu kartoittava työ ja työpajojen valmistelu keskeisille toimijoille.

6. Lastenneurologian ja kuntoutuksen palvelualueen välistä työnjakoa ja hoidonporrastusta on työstyetty sairaalapalvelujen ja kuntoutuksen palvelualueen yhteistyönä. Psykiatrisen erikoissairaanhoidon ja perustason MIELI-yksikön välinen hoidonporrastustyö on käynnistynyt yhteiskehittämisen prosessina toukokuussa.

7. Projektin taloudelliset vaikutukset eivät vielä realisoituneet esimerkiksi lasten sijaishuollon kustannusten vähenemisenä.

Kotoa kotiin -projekti

Kotoa Kotiin -projektin tavoitteena on kehittää kokonaisvaltainen toimintamalli, joka nopeuttaa ja sujuvoittaa asiakasvirtojen kulkua kotoa kotiin. Projektissa rajataan tarkastelu yli 75-vuotiaiden ja erityisryhmien hoitopolkuihin sekä erityisesti niihin, jotka kaipaavat hoitoa tai hoivaa ja eivät itse tai perheen tuella selviä.

Tavoitteena on lyhentää hoitoon / palveluun pääsyn aikaa, optimoida hoitopolun eri vaiheita, ennakoida resurssitarvetta eri palveluissa sekä varmistaa, että potilaat pääsevät turvallisesti ja mahdollisimman nopeasti takaisin kotiin tai asumispalvelun piiriin toipumaan. Projekti yhdistää teknologiset innovaatiot, moniammatillisen yhteistyön ja potilaslähtöisen palvelumuotoilun, jotta palveluketjusta voidaan tehdä sekä tehokkaampi että käyttäjäystävällisempi.

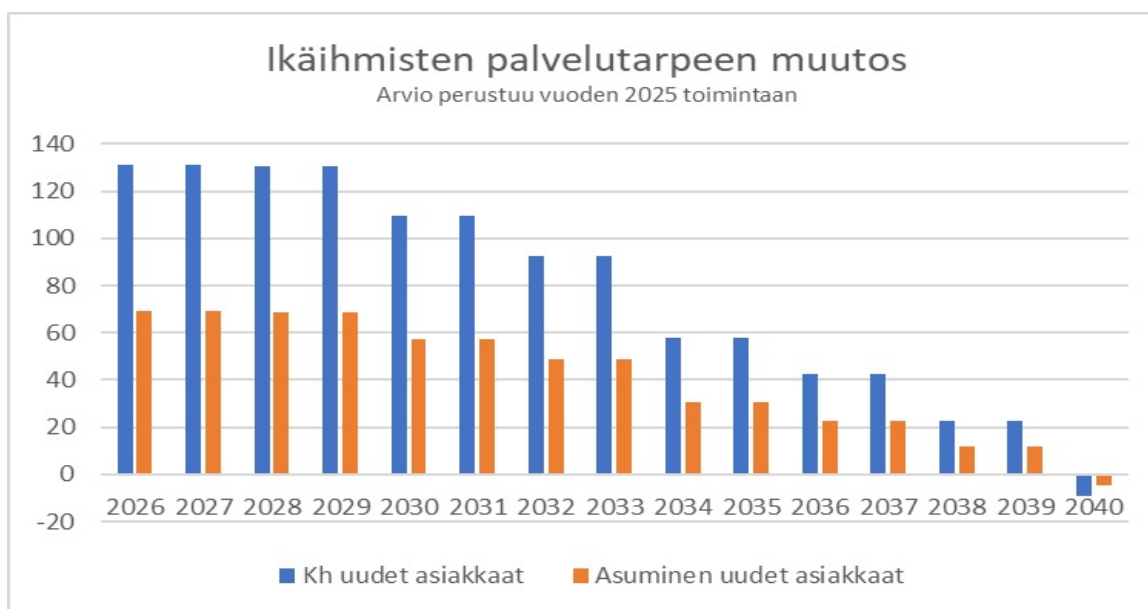
Projektiryhmä on kokoontunut suunnitellusti kahden viikon välein ja projekti etenee suunnitelman mukaan. Nykyisen toiminnan kartoituksessa kesäkuun loppuun mennessä esille tulivat seuraavat huomiot ja kehitettävät asiat:

- Jatkohoitopaikan odottajista muodostettu yhteinen tilannekuva, tilannekatsauksia pidetty koko kesä 2025 ja niitä jatketaan.
- Keskeinen rakenteellinen ongelma on ikääntyneiden kotihoidon ja asumispalvelujen eli jatkohoitopaikkojen riittämättömyys
- Päivystyksessä jatkohoitoon siirtymistä odottavat voivat muodostaa potilasturvallisuusriskin. Päivystyksen tilanne vaihtelee ja sen ennustaminen on vaikeaa.
- Erikoissairaanhoidon osastoilla jatkohoitopaikkaa odottavat (keskimäärin 20–40 potilasta) hidastavat suunniteltua toimintaa ja aiheuttavat ylimääräistä henkilöstötarvetta.
- Kuntoutussairaaloissa jatkohoitopaikkaa odottavat (Siilainen, Liperi ja Kontiolahti n. 60 asiakasta, muut kuntoutussairaalat noin 20 asiakasta) hidastavat suunniteltua toimintaa ja aiheuttavat ylimääräistä henkilöstötarvetta.
- Terveys- ja sairaanhoitopalveluilla ei ole riittäviä lääkäripalveluja tukemaan kotihoidon toimintaa

Ikääntyneiden palvelutarve kasvaa tulevina vuosina

Yhteenvetona ikääntyneiden hoitoketjun toimivuudesta voi todeta, että keskimäärin noin 80–100 asiakasta odottaa pääsyä jatkohoitopaikkaan joko Pohjois-Karjalan keskussairaalan osastoilla tai Joensuun kantakaupungin ja muun keskisen alueen kuntoutussairaaloissa. Tilanne on hankalin Joensuun kantakaupungin alueella, jossa ikääntyneiden palvelutarve kasvaa voimakkaasti.

Ikääntyneiden asumispalvelujen piiriin pääsyä odotetaan myös kotona. Noin 100 henkilöä on joutunut odottamaan asumispalvelua yli lakisääteisen (3 kk) ajan. Eri tasoisten asumispalvelujen puute koskee erityisesti Joensuun kantakaupungin aluetta. Vuosien saatossa syntyneen ongelman korjaaminen vaatisi merkittävää lisäpanostusta ikääntyneiden kotihoitoon ja erityisesti vuodeosastohoidon sekä asumispalvelujen rakenteiden keventämistä.

Taulukko 6. Ikäihmisen palvelutarpeen (kotihoito ja asumispalvelut) ennustettu muutos vuodesta 2026 eteenpäin

Projektin ohjausryhmältä saadun evästyksen mukaisesti Kotoa kotiin -projektissa selvitetään jatkohoito- tai asumispalvelupaikan odottamisen toimialuekohtaisia vaikutuksia nykyiseen palvelurakenteeseen, toimintaprosesseihin ja talouteen eri skenaarioissa aina vuoteen 2030 saakka. Selvitykset vaikutusarviointeineen on määrä saada valmiiksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämän jälkeen vuonna 2026 päästään yhteensovittamaan ja sujuvoittamaan ikääntyneiden potilaiden/asiakkaiden hoitoketjuja ja edistämään ikäihmisten hoitopolkua kotoa kotiin.

Ostopalvelujen strateginen ohjaus -projekti

Ostopalvelujen strateginen ohjaus -projektin tavoitteena on tukea ja varmistaa vuodelle 2025 asetetun strategisen uudistusohjelman palveluostojen vähentämistä koskevien tavoitteiden toteutumista sekä parantaa ostopalvelujen strategista ohjausta pidemmällä aikavälillä. Ostopalvelujen strategisen ohjauksen kehittämisellä tavoitellaan ostopalvelujen kulujen selkeää ja parempaa hallittavuutta vuosien 2025–2026 aikana.

Kehittämiprojektin ensimmäisessä vaiheessa alkuvuonna keskityttiin talouden sopeutusohjelman palveluostoja koskevien tavoitteiden toteutumisen seurantaan, täsmentämiseen ja niitä koskevien käytännön toimenpiteiden tukemiseen. Koska projektissa tunnistettiin riskejä kyseessä olevien tavoitteiden saavuttamisessa erityisesti perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialueella, tuotettiin projektissa NHG:n asiantuntijapalvelujen oston tuella 25 toimenpide-ehdotusta perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluostojen kustannusten hallitsemiseksi. Toimenpiteinä tunnistettiin erityisesti palvelurakenteen keventämiseen, oman tuotannon vahvistamiseen, palvelutarpeen arvioinnin käytäntöihin ja palvelujen kilpailutuksiin liittyviä kehittämistoimenpiteitä.

Edellä esitettyjen perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluostojen toimenpide-ehdotusten lisäksi kehittämistyö keskittyi toisella kvartaalilla tarkastelemaan hyvinvointialueen ostopalvelujen johtamisen käytäntöjä. Tässäkin tarkastelussa käytettiin NHG:n asiantuntija-apua. Nykytilaa ja haasteita selvitettiin mm. johdon haastatteluin. Lopputuloksena valmistui kesäkuussa analyysi niistä keskeisistä kehittämistoimista, joilla vahvistetaan ostopalvelujen entistä strategisempaa ja suunnitelmallisempaa johtamista hyvinvointialueella.

Ostopalvelujen johtamisen uudistamiseksi nousi esiin seuraavat keskeisimmät toimenpidekokonaisuudet:

1. Ostopalvelujen strategisen kehityssuunnitelman laatiminen
2. Ostopalvelujen avainmittareiden määrittely ja käyttöönotto
3. Ostopalvelujen hankintojen ja sopimushallinnan toimintamallien kehittäminen
4. Hinnankorotusten hallinta
5. Asiakasohjaus
6. Ostopalvelujen johtamiskulttuuri

Talouden sopeuttamisohjelman palveluostoja koskevien tavoitteiden seurantaa ja edistämistä on jatkettu ja jatketaan projektissa loppuvuoden ajan. Sopeuttamisohjelmaan sisältyvät palveluostoja koskevat tavoitteet eivät ole toteutumassa alkuperäisen tavoitteen mukaisesti noin neljänneksen toimenpiteistä jäädessä tavoitteestaan. Kehittämistyötä kuitenkin jatketaan näidenkin palveluostojen tavoitteiden osalta siten, että toimilla saavutetaan hyötyjä pidemmällä aikavälillä.

Kolmannella kvartaalilla projektin työskentely on keskittynyt ostopalvelujen johtamisen kehittämistoimenpiteiden käynnistämiseen. Hinnankorotusten hallitsemiseksi on laadittu työohje sopimusten vastuuhenkilöille. Ostopalvelujen mittareiden ja niiden seurannan käytännöt toimialueella on kartoitettu tarkoituksenmukaisten avainmittareiden määrittelemiseksi. Hankintojen ja sopimushallinnan toimintamallien kehittämiseksi on useampia toimenpiteitä työn alla ja ostopalvelujen strategisen kehityssuunnitelman laatiminen on käynnistetty.

Strateginen hanke	Tavoite	Eteneminen 9/2025
Asiakas- ja potilastietojärjestelmä (APTJ) -projekti	Tavoitteena on hankkia yksi asiakas- ja potilastietojärjestelmä sosiaali- ja terveydenhuoltoon yhdeltä kokonaisvastuulliselta toimittajalta.	Projektin alkuperäinen aikataulu viivästynyt valitusprosessien takia, nyt käyttöönotto etenee päivitettyjen suunnitelmien mukaisesti.
Lasten, nuorten ja perheiden (LaNuPe) palveluintegraatio -projekti	Palveluintegraatio Painopisteen siirtäminen raskaista palveluista ennaltaehkäisyyn ja kevyempään tukeen Lastensuojelun sijaishuollon kustannusten nousun taittuminen	Toiminnallisten muutosten toimeenpanon etenemisessä haasteita. Lasten sijaishuollon kustannukset nousevat edelleen. Myös projektin ulkopuoliset tekijät vaikuttavat siihen, miten tavoiteltu muutos voi toteutua.
Kotoa kotiin -projekti	Tavoitteena on ikääntyneen asiakkaan sujuva hoitopolku sekä hoidon vaikuttavuuden ja asiakastytytyvyyden lisääntyminen.	Etenee suunnitellusti. Nykytila kuvattu ja ryhdytään etsimään konkreettisia toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi.
Ostopalvelujen strateginen ohjaus -projekti	Tavoitteena ostopalvelujen strategisen ohjauksen keinoja parantamalla hillitä ostopalvelujen kustannuksia ja parantaa kustannusten hallittavuutta.	Projektityöskentely etenee suunnitellusti, vaikka avainhenkilöiden resurssipula vaikuttaa jossakin määrin projektin työskentelyyn. Talouden sopeuttamisohjelmaan sisältyvien palveluostojen kustannussäästöjen toteutumisessa sekä palveluostojen talousarviossa pysymisessä on kehittämistoimenpiteistä huolimatta haasteita, eivätkä kaikki talouden sopeuttamisohjelman palveluostojen koskevat tavoitteet tule toteutumaan.

Taulukko 7. Yhteenveto strategisten uudistushankkeiden tavoitteista ja etenemisestä.

4.2 TALouden SOPEUTTAMISOHJELMA

Talousarvioon sisältyvä strateginen uudistusohjelma sisältää vuodelle 2025 noin 30 milj. euron sopeuttamisohjelman, jonka henkilöstövaikutukset käsiteltiin kuusi viikkoa kestäneissä yhteistoimintaneuvotteluissa alkuvuoden aikana. Yhteistoimintaneuvottelujen lopputulos on jaettu toimialueille neuvottelutuloksen mukaisesti. Taulukossa 8 on esitetty talouden sopeuttamisohjelman euromääräiset toimialuekohtaiset tavoitesummat ja niiden toteutuminen toimialueittain syyskuun 2025 lopun tilanteen mukaisesti.

Toimialue	SUO25		Kaikki yhteensä	Alkuperäinen	Ero
	neuvottelu	lisätoimenpide			
10 Perhe- ja sosiaalipalvelut	2 130 958	248 154	2 379 112	2 432 783	-53 672
20 Ikääntyneiden palvelut	2 136 823	2 617 188	4 754 011	4 964 045	-210 035
30 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	9 486 928	768 405	10 255 333	11 139 001	-883 668
70 Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelut	528 001	256 000	784 001	500 001	284 000
91 Hallintopalvelut	406 062		406 062	406 062	0
94 Konsernipalvelut	10 336 857	1 150 000	11 486 857	10 532 857	954 000
99 Hyvinvointialueen johto	25 250		25 250	25 250	0
Kaikki yhteensä	25 050 879	5 039 747	30 090 626	30 000 000	90 626

Taulukko 8. Talousarvioon sisältyvän talouden sopeuttamisohjelman toteutuminen toimialueittain

Tällä hetkellä toimenpiteiden vastuuhenkilöt ovat arvioineet, että lähes 25,1 milj. euroa (83,5 %) suunnitelluista toimenpiteistä olisi toteutumassa. Sopeuttamisohjelman täysimääräisen toteutumisen varmistamiseksi toimialueet ovat löytäneet 5,0 milj. euron edestä lisätoimenpiteitä. Tämä tarkoittaa, että 30 milj. euron sopeuttamisohjelma on tällä hetkellä toteutumassa täysimääräisesti.

5 Hyvinvointialuekonsernin tilannekatsaus

Toiminnallisesti Pohjois-Karjalan hyvinvointialuekonserniin kuuluvat yritykset toimivat hyvin ja pystyvät tuottamaan konsernille ja sen asiakkaille palveluja suunnitellulla tavalla.

Siun työterveys Oy:n talous on kolmen viime vuoden aikana ollut voitollinen. Nyt uuden taloudellisen haasteen muodostaa Joensuun kaupungin ja joidenkin muiden kunta-asiakkaiden siirtyminen yksityisten työterveyspalvelujen käyttäjäksi. Kulujen leikkaaminen samassa ajassa liikevaihdon merkittävän pienenemisen kanssa ei ole mahdollista, joten yhtiön vuoden 2025 tuloksen arvioidaan jäävän n. 400 000 euroa tappiolliseksi. Yhtiöllä on parhaillaan käynnissä muutosneuvottelut, joiden avulla pyritään tappion minimoimiseen. Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä on käyttöön otettu ja entisen tietojärjestelmän alasajo on parhaillaan käynnissä. Järjestelmä parantaa Siun työterveyden toimintaa ja prosessitehokkuutta. Järjestelmässä havaittujen kehitystarpeiden vuoksi asiakasraporttien avaaminen on jouduttu siirtämään vuodelle 2026. Työnantaja-asiakkaiden tyytyväisyys on kehittynyt positiivisesti ja henkilöasiakkaiden tyytyväisyys on säilynyt erinomaisena.

Polkka Oy:n yhdeksäs toimintavuosi on edennyt vakaasti. Uudistettu johtamisjärjestelmä on mahdollistanut päätöksenteon siirtämisen lähemmäs arjen operatiivisia toimintoja, mikä on nopeuttanut päätöksentekoa sekä tehostanut muutosten käytännön toteutusta. Henkilöstön motivaatio ja sitoutuminen ovat vahvistuneet merkittävästi, ja esihenkilötyössä painopisteitä on siirretty valmentavaan ja osallistavaan johtamiseen moninaisin kehittämiskeinoin. Yhtiön talous on ollut vuoden aikana tasapainoinen ja toiminnan kustannukset on saatu pidettyä vakaalla tasolla. Suotuisan tuottavuuskehityksen mahdollistamana kuluvan tilikauden osalta omistajien vuosieurokokonaisuuksiin on tehty merkittävä tarkastus, minkä myötä liikevaihto toteutuu talousarviota pienempänä. Yhtiössä jatketaan systemaattista ja laaja-alaista toiminnan kehittämistä, jonka mahdollistamana yhtiön kokonaistuottavuuden arvioidaan kehittyvän positiiviseen suuntaan loppuvuoden aikana. Yhtiön tuloskehitys on selkeästi positiivinen ja yhtiö tulee saavuttamaan taloudelliset tulostavoitteet.

Tikkamäen Palvelut Oy:n ja Kiinteistö Oy Tikkamäen Vuokratalojen osalta sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitteet ovat täyttyvässä talousarvion mukaisesti. Kiinteistö Oy Tikkamäen Vuokratalojen myyntiponnistelut ovat edelleen käynnissä. Mikäli hyväksyttävissä olevia tarjouksia ei saada, toteutuu hyvinvointialueelle n. 6 milj. euron taloudellinen tappio suhteessa talousarvioon.

6 Toimialueiden operatiiviset mittarit ja talousarvion toteutuminen

Toimialueista on esitetty TA25-kirjassa lyhennetty tuloslaskelma, jonka toteutumisesta toimialueet raportoivat osavuositarkastuksittain aluehallitukselle. Toimialueiden talousarviot on valmisteltu aluehallituksen hyväksymien talousarvion valmisteluperiaatteiden mukaisesti. Toimialueiden alkuperäiset talousarviot päättyivät yhteensä 10 milj. euroa alijäämäiseksi. Hyvinvointialueen johtoon yhdelle kustannuspaikalle oli alkuperäisessä talousarviossa puolestaan kohdennettu kuluerien suhteessa käänteisesti 30 milj. euron talouden sopeuttamistarve. Tämän myötä koko hyvinvointialueen talousarvio vuonna 2025 on 20 milj. euroa ylijäämäinen. Talouden sopeuttamistarpeen edellyttämät määrärahamuutokset on kohdennettu toimialueille päättyneiden yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksen perusteella 1. osavuositarkastuksen yhteydessä.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Toiminta

Toimialueella on valmisteltu yhteistyössä ikääntyneiden toimialueen kanssa toimialueiden yhdistämistä. Toimialueet yhdistyvät 1.1.2026 lukien. Yhdistymisestä päätti aluevaltuusto 28.5.2025 kokouksessaan. Toimialue tulee rakentumaan seitsemästä palvelualueesta (aluehallitus 27.8.2025 § 207). Yhdistyminen on suuri ja merkityksellinen organisatorinen ja kulttuurinen muutos, joka edellyttää vaikuttavaan tulokseen pääsemiseksi useamman vuoden johdonmukaista muutosjohtamista.

Vammaispalvelulain uudistuksen myötä asiakkaiden palvelutarpeita ja palveluja on arvioitu uuden lain mukaisesti. Valmennuksen ja erityisen tuen toteuttamisen edellyttämät henkilöstörekrytoinnit siirtyivät yhteistoimintamenettelyn takia vuoden vaihteeseen. Nurmeksen toimintakeskus on muuttamassa marraskuussa 2025 uuteen tilaan (Kyrölä). Lasten 7+7 paikkaisen ryhmäkodin suunnittelu on edennyt rakennuslupavaiheeseen (vko 42). Työikäisten ja vammaispalvelujen ns. Toiminnallisten palvelujen (kuntouttava työtoiminta, sosiaalinen kuntoutus, päivätoiminta ja kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta) pilotoinnin suunnittelu etenee.

Sosiaalityöntekijöiden rekrytointi lastensuojeluun on edelleen haastavaa, mutta saatavuushaaste on kuitenkin pienentynyt. Vuoden 2025 tavoitteena on rekrytointiyritysten käytön voimakas alentaminen. Vuoden aikana omassa rekrytoinnissa on onnistuttu hyvin ja yritysten käyttöä on saatu alennettua ennakoitua paremmin. Lasten ja nuorten kehitykselliset ja psyykkiset häiriöt aiheuttavat paljon palvelujen tarvetta myös perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialueella. Toimialue osallistuu LaNuPe -työryhmän työskentelyyn moniammatillisten ja integratiivisten palvelurakenteiden kehittämiseksi.

Tammikuussa avattiin työikäisten sosiaalipalvelujen oma yhteisöllisen ja tuetun asumisen 8 + 5-paikkainen yksikkö Lehmoon. Kaikki paikat ovat täynnä ja yksikön laajentamista suunnitellaan. Omaan asumisen ohjausresurssia on lisätty, jolloin asiakkaiden asumista omaan asuntoon voidaan tukea ostopalvelun sijaan. Näillä toimenpiteillä hillitään asumispalvelujen kustannusten nousua.

Talous

Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan 1,7 milj. euroa suurempina kuin talousarviossa ennakoitiin. Tuottoja kertyy enemmän myynti- ja maksutuotoista asiakasmäärän kasvun sekä valtiolta saatavien korvausten osalta. Toimintakulujen arvioidaan toteutuvan 11,4 milj. euroa suurempina. Hintojen nousu ja palvelutarpeen kasvu aiheuttavat kustannusten ylitystä ostopalveluissa.

Perhepalvelujen lapsiperheiden palveluissa psykologipalvelujen ostoon joudutaan edelleen turvautumaan henkilöstön saatavuushaasteiden vuoksi. Lastensuojelussa asiakkuuksien määrä on pysynyt ennallaan, mutta sijoitusten kesto on pidentynyt ja vuorokausihinnat ovat nousseet, minkä vuoksi asiakaspalvelujen ostot ylittävät talousarvion.

Vammaispalvelujen talousarvio on alittumassa erityisesti oman toiminnan osalta (esim. henkilöstökulut ja hoitotarvikkeet).

Työikäisten palveluissa talousarvion ylitys johtuu asumispalvelujen ostosta. Toimeentulotukimenot ovat pysyneet talousarviossa, vaikka asumistuen ja työllisyysturvan leikkaukset näkyvät asiakkaiden elämässä.

Syyskuun toteumatietojen perusteella laadittu tulosennuste näyttää, että perhe- ja sosiaalipalvelut ei tule saavuttamaan asetettua taloustavoitetta ja koko tilikauden alijäämä olisi noin 9,2 milj. Tämä olisi noin 9,7 milj. euroa muutettua talousarviota huonompi tulos.

1000 EUR	TA2025	MTA2025 OVK2	Toteuma 1-9/2025	Toteuma %
Toimintatuotot	11 767	11 767	8 680	73,8 %
Toimintakulut	170 188	167 881	129 328	77,0 %
Toimintakate	-158 421	-156 114	-120 648	77,3 %
Valtion rahoitus	156 481	156 612	117 454	75,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-1	
Vuosikate	-1 941	498	-3 196	-641,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	77	77	53	68,5 %
Tilikauden tulos	-2 018	421	-3 249	-771,8 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 018	421	-3 249	-771,8 %

Taulukko 9. Perhe- ja sosiaalipalvelujen lyhennetty tuloslaskelma

Operatiivinen mittaristo

Toimialueen operatiivisten mittarien toiminnalliset tavoitteet toteutuvat hyvin. Lakisääteiset hakemusten käsittelyä koskevat määräajat ovat toteutuneet vammaispalveluita lukuun ottamatta hyvin. Talousarvio vuodelle 2025 on erittäin tavoitteellinen ja varsinkin ostopalveluissa talousarvio tulee kokonaisuutena ylittymään.

Perhe- ja sosiaalipalvelut								
Operatiiviset tavoitteet	Operatiiviset mittarit	Mittarin tavoite	Tavoitearvo	Muutettu tavoitearvo ovk1	Muutettu tavoitearvo ovk2	Toteuma ovk1	Toteuma ovk2	Toteuma ovk3
Toimialueen asiakkaat ovat tyytyväisiä	NPS	Kuinka todennäköisesti asiakkaat suosittelevat toimialueen palveluja muille?	75	35	35	24,8	30	35,1
Lapsiperhepalvelujen ja lastensuojeluilmoitusten käsittely määräajassa	Lastensuojeluilmoitusten käsittelyaika 7 arkipäivää	Ilmoitukset käsitellään lakisäätöisen määräajan puitteissa.	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	98 %
Palvelutarpeen arviointien valmistuminen määräajassa	Palvelutarpeen arviointien käsittelyaika 3 kk	Palvelutarpeen arvioinnit laaditaan lakisäätöisen määräajan puitteissa.	100 %	100 %	100 %	96 %	100 %	99 %
Toimeentulotukihakemusten käsittely määräajassa	Toimeentulotukihakemusten käsittelyaika 7 arkipäivää	Hakemukset käsitellään lakisäätöisen määräajan puitteissa.	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	99 %
Vammaispalveluhakemusten käsittely määräajassa	Vammaispalveluhakemusten käsittelyaika 7 arkipäivää	Hakemukset käsitellään lakisäätöisen määräajan puitteissa.	100 %	100 %	100 %	96 %	94 %	90 %
Vammaispalvelun asumisen asiakkaiden kaatumisten vähentäminen	RAI-ID -arviointi	Turvallisuus: kaatunut 5 RAI ID - palauteraportissa	10 %	10 %	10 %	Ei tietoa	Ei tietoa	Ei tietoa
Toimialueella on hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön lähtövaihtuvuus	Henkilöstön lähtövaihtuvuus alittaa tavoitearvon	6 %	6 %	6 %	6,4 %	5,5 %	5,1 %
Toimialueen talous on tasapainossa	Toimintakate	Toimialueen toimintakate on enintään talousarvion mukainen	-158,4 M€	-156,1 M€	-156,1 M€	-161,3 M€	-165,6	-165,8
Toimialueen luottamus ja maine ovat kunnossa	eNPS	Kuinka todennäköisesti toimialueen työntekijät suosittelevat Siun sotea työnantajana muille?	20	20	20	7	13	5

Taulukko 10. Perhe- ja sosiaalipalvelujen operatiiviset mittarit

Ikääntyneiden palvelut

Toiminta

Toimialueella on valmisteltu yhteistyössä perhe- ja sosiaalipalvelujen kanssa toimialueiden yhdistämistä. Toimialueet yhdistyvät 1.1.2026 lukien. Yhdistymisestä päätti aluevaltuusto 28.5.2025 kokouksessaan. Toimialue tulee rakentumaan seitsemästä palvelualueesta (aluehallitus 27.8.2025 § 207). Yhdistyminen on suuri ja merkityksellinen organisatorinen ja kulttuurinen muutos, joka edellyttää vaikuttavaan tulokseen pääsemiseksi useamman vuoden johdonmukaista muutosjohtamista.

Talous

Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan 1,9 milj. euroa suurempina kuin talousarviossa ennakoitiin. Toimintatuottojen osalta sotilasvammalain mukaisten korvausten toteutuminen on epätodennäköisestä, sillä asiakasryhmän poistumaa on ollut vaikea ennustaa. Maksutuotot tulevat toteutumaan talousarviota suurempina johtuen asiakasmäärien kasvusta ja siirtymisistä palveluseteli-asiakkuuksista ostopalveluasiakkuuksiin.

Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 12,4 milj. euroa talousarvion varausta suurempana. Ostopalvelut kohdistuvat toimialueella pääosin asumispalvelujen ja vuokratyövoiman ostoihin. Tilannetta haastaa toimialueen kaikissa palveluketjun osissa tapahtuva ikääntyvien määrän ja palvelutarpeiden kasvaminen. Oman palvelutuotannon toiminnan tehostaminen näkyy esim. asumispalvelun maksimaalisessa käyttöasteessa, jota seurataan ja johdetaan aktiivisesti.

Henkilöstökulut näyttäisivät toteutuvan hieman talousarviota suurempina johtuen mm. toimialueen täydentävistä yhteistoimintaneuvotteluista, jotka viivästyttivät sopeutustoimenpiteitä, ja osaltaan vaikuttivat rekrytointipulmiin ja vuokratyövoiman kasvaneeseen käyttöön.

Aineet, tarvikkeet, tavarat näyttäisivät toteutuvan hieman talousarviota pienempinä. Omaishoidon tuen ennustetaan ylittävän 1,4 milj. euroa.

Hyvinvointialueelle on haettu lisärahoitusta ikääntyneiden palveluihin lakisääteisyys toteutumisen turvaamiseksi palvelujen tarpeen arviointien toteuttamiseen, ikääntyneiden päivätoiminnan käynnistämiseen sekä asumispalvelujen järjestämiseen.

Syyskuun toteumatietojen perusteella laadittu tulosennuste näyttää, että ikääntyneiden palvelut ei tule saavuttamaan asetettua taloustavoitetta ja koko tilikauden alijäämä olisi noin 7,3 milj. Tämä olisi noin 10,5 milj. euroa muutettua talousarviota huonompi tulos.

1000 EUR	TA2025	MTA2025 OK2	Toteuma 1-9/2025	Toteuma %
Toimintatuotot	44 455	44 403	32 010	72,1 %
Toimintakulut	191 791	186 862	142 634	76,3 %
Toimintakate	-147 336	-142 459	-110 624	77,7 %
Valtion rahoitus	145 822	145 969	109 463	75,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-2	
Vuosikate	-1 514	3 510	-1 163	-33,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	366	366	280	76,5 %
Tilikauden tulos	-1 881	3 144	-1 443	-45,9 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 881	3 144	-1 443	-45,9 %

Taulukko 11. Ikääntyneiden palvelujen lyhennetty tuloslaskelma

Operatiivinen mittaristo

Operatiivisten mittareiden saavuttamisessa on haasteita omaishoidon tuen saamista, henkilöstön vaihtuvuutta sekä erinomaista asiakaskokemusta lukuun ottamatta.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaan palvelutarpeen arviointi on tehtävä viipymättä. Asiakkaiden palvelutarpeiden arvioinnin aloittaminen yli 75-vuotiaiden osalta on OK 2 tarkasteluun nähden parantunut.

Omaishoidon tukea haastaa määrärahojen niukkuus. Tuki on kuitenkin kyetty myöntämään lakisääteisessä määräjassa omaishoidon tuen myöntämisen perusteet täyttävälle hakijoille.

Kotihoidon saatavuuden määräajaksi strategisissa tavoitteissa on asetettu 7 vuorokautta vireille tulosta. Strategisen tavoitteen mukaista saatavuusajan seuranta on vaikea mitata luotettavasti, koska käytössä oleva asiakastietojärjestelmä, käytössä olevat taustatiedot sekä lakisääteiset asiakasprosessin työvaiheet eivät tue tiedonkeruuta. Saatujen tietojen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että asetettuun 7 vrk tavoitteeseen kotihoidon strategisessa tavoitteessa ei ole päästy, mutta kotihoidon palvelut ovat järjestyneet sosiaalihuoltolain velvoittamassa saatavuusajassa (3 kuukautta). Kotihoidon palvelun saatavuuden turvaamiseksi toimialueelle on lisätty sosiaaliohjaajia sekä lähihoitajia. Resurssilisäykset toteutuivat vasta kesän aikana yhteistoimintaproessin viivästymisen takia.

Asumispalvelujen järjestämisessä on ollut merkittäviä haasteita, vaikka omien asumispalveluyksiköiden täyttöaste on ollut erittäin hyvällä tasolla. Kolmannen kvartaalin aikana asumiseen odottajien kokonaislukumäärä on kasvanut, samoin yli 90 vuorokautta odottaneiden määrä. Yli 90 vuorokautta odottaneita oli syyskuun lopussa 100. Eniten odottajia on ollut yhteisölliseen asumiseen (170). Ympäri vuorokautiseen asumispalveluun odottajia on ollut merkittävästi vähemmän (80). Toimialueen pyrkimys palvelurakenteen keventämiseen vaikuttaa kokonaisuutena oikeasuuntaiselta. Toimialue käyttää ostopalveluja. Yhteisöllisen asumisen tuottamiseen tulisi myös yhteistyökumppaneiden sitoutua. Ikääntyneiden asumisen palvelujen tarve on vahvasti noususuuntainen. Toimialueen resurssivaje on ilmeinen.

Ikääntyneiden toimintakyvyn edistämisen suunnitelma 2023–2026 on edennyt kirjattujen toimenpiteiden mukaisesti.

Ikääntyneiden palvelut								
Operatiiviset tavoitteet	Operatiiviset mittarit	Mittarin tavoite	Tavoitearvo	Muutettu tavoitearvo ovk1	Muutettu tavoitearvo ovk2	Toteuma ovk1	Toteuma ovk2	Toteuma ovk3
Toimialueen asiakkaat ovat tyytyväisiä	NPS	Kuinka todennäköisesti asiakkaat suosittelevat toimialueen palveluja muille?	75	55	55	63,9	64,2	67,7
Palvelutarve todennetaan oikea-aikaisesti	Palvelutarpeen arvioinnin aloittaminen määräajassa yli 75 vuotta täyttäneille	7 arkipäivää	100 %	100 %	100 %	72 %	65 %	81 %
Toimialueen palvelut ovat tarvetta vastaavat	Omaishoidontuen saatavuus määräajassa	3 kk	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Toimialueen palvelut ovat tarvetta vastaavat	Kotihoitopalvelun saatavuus määräajassa	7 arkipäivää	100 %	100 %	100 %	60 %	46 %	56 %
Toimialueen palvelut ovat tarvetta vastaavat	Asumispalvelujen saatavuus määräajassa	3 kk	100 %	100 %	100 %	58 %	52 %	44 %
Toimialueella on hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön lähtövaihtuvuus	Henkilöstön lähtövaihtuvuus alittaa tavoitearvon	6 %	6 %	6 %	7 %	7 %	5 %
Toimialueen talous on tasapainossa	Toimintakate	Toimialueen toimintakate on enintään talousarvion mukainen	-147,3 M€	-142,4 M€	-142,5 M€	-144,0 M€	-151,2 M€	-152,9
Toimialueen luottamus ja maine ovat kunnossa	eNPS	Kuinka todennäköisesti toimialueen työntekijät suosittelevat Siun sotea työnantajana muille?	20	20	20	6	19	14

Taulukko 12. Ikääntyneiden palvelujen operatiiviset mittarit

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Talous

Toimialue on jäämässä muutetusta toimintakatteen tavoitearvosta 1,3 milj. euroa. Tässä arvioissa ei ole vielä voitu huomioida mahdollisen lisäpanostuksen vaatimaa jonojenpurkujen kustannuksia. Toimintatuotoissa poikkeama tavoitteesta ennustetaan olevan noin miljoonan ja toimintakulujen ennustetaan toteutuvan lähes muutetun talousarvion mukaisina.

Toimintatuottojen poikkeama koostuu pääosin suun terveydenhuollon asiakasmaksuista, jotka ovat vähentymässä vuoteen 2024 nähden vähentyneiden suoritteiden vuoksi. Toimintakulujen talousarvion toteutumisen suurimmat haasteet ovat aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa. Hoitotarvikkeiden kulutus on robottikirurgian käyttöönoton myötä kasvussa. Myös lääkkeissä ja hoitotarvikkejakelussa on tulossa ylitystä talousarvioon nähden. Sopimusten tarkastelulla, kustannustietoisuutta lisäämällä ja hoitotarvikevalikoiman tarkastelulla pyritään saamaan tarvikekustannuksia pienemmäksi.

Lääkäripalvelujen ostojen vähentymisen myötä kulurakenne on siirtymässä henkilöstökuluihin, mutta tämän vaikutukset näkyvät hitaasti henkilöstökulujen ja ostojen kokonaisuudessa. Hoitotyön osalta vastaanottopalveluissa ja kuntoutumisen palveluissa tilannetta tarkasteltiin kevään yt-neuvotteluissa ja uudestaan syksyn 2025 yt-neuvotteluissa. Hoitotyön mitoituksen tarkastelua tehdään aktiivisesti kaikissa yksiköissä, painopisteen ollessa loppuvuonna erikoissairaanhoidon toiminnassa.

Vuokratyövoiman käyttöä on vähennetty suunnitellusti erityisesti lääkärityövoimassa. Talouden riskinä ovat edelleen asiakaspalvelujen ostot muilta hyvinvointialueilta sekä erikoissairaanhoidon jonojenpurusta johtuvat kustannukset.

Syyskuun toteumatietojen perusteella laadittu tulosennuste näyttää, että terveys- ja sairaanhoitopalvelut ei tule saavuttamaan asetettua taloustavoitetta. Syyskuun toteumatietojen perusteella on arvioitu, että koko tilikauden ylijäämä olisi noin 6,0 milj. Tämä olisi noin 1,6 milj. euroa muutettua talousarviota huonompi tulos.

1000 EUR	TA2025	MTA2025 OMK2	Toteuma 1-9/2025	Toteuma %
Toimintatuotot	38 303	40 501	28 532	70,4 %
Toimintakulut	353 337	344 113	249 485	72,5 %
Toimintakate	-315 033	-303 612	-220 953	72,8 %
Valtion rahoitus	316 528	316 798	237 586	75,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-3	
Vuosikate	1 495	13 186	16 631	126,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	5 577	5 572	4 147	74,4 %
Tilikauden tulos	-4 082	7 613	12 483	164,0 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-4 082	7 613	12 483	164,0 %

Taulukko 13. Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen lyhennetty tuloslaskelma

Operatiivinen mittaristo

Erikoissairaanhoidon kiireettömien potilaiden hoitoonpääsy ei ole lakisääteisellä tasolla. Hyvinvointialue on hakenut lisärahoitusta mm. leikkausjonojen kuntoon saattamiseksi ja päätös on odotettavissa viikolla 44. Valvira on antanut 8.10.2025 päätöksen erikoissairaanhoidon kiireettömään hoitoon pääsyä koskevassa asiassa ja velvoittaa kahden miljoonan euron uhkasakon nojalla saattamaan kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsyn lainmukaiselle tasolle 30.4.2026 mennessä.

Toimialue on tehnyt kartoituksen ja toimintasuunnitelman leikkausjonojen purkamiseen omana lisätyönä, palvelujen ostoina ja muiden hyvinvointialueiden kanssa tehtävänä yhteistyönä. Hoitojonojen lakisääteisyyskuntoon saattamisen kustannuksiksi on arvioitu n. 14 milj. euroa. Jononpurkutoiminnan käynnistäminen on

aloitettu lokakuussa 2025, mutta Valviran asettama aikataulu huhtikuun 2026 loppuun mennessä tulee olemaan haaste.

Perusterveydenhuollon hoitopääsyn määräajat muuttuivat 1.1.2025 lukien. Hoitopääsyn tilanne on perusterveydenhuollon avosairaanhoidossa ja suun terveydenhuollossa varsin hyvällä tasolla.

Asiakastyytyväisyys on pysynyt erinomaisella tasolla ja henkilöstön lähtövaihtuvuus on alhaista sekä asetetun tavoitteen mukaista. Mieliyksikön toiminnan käynnistyminen pyrkii vastaamaan hyvinvointialueen haasteisiin lasten, nuorten ja perheiden palvelujen saatavuudessa. Henkilökunnan suosittelevat Siun sotea työnantajana muille, mutta tätä korjaavien toimenpiteiden löytäminen on vaikeaa.

Vastaanottopalveluissa ollaan käynnistämässä syksyllä 2025 moniammatillisen omatiimi-mallin kokeilua ja mallia on tarkoitus laajentaa mahdollisuuksien mukaan koko hyvinvointialueelle 2026.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut								
Operatiiviset tavoitteet	Operatiiviset mittarit	Mittarin tavoite	Tavoitearvo	Muutettu tavoitearvo ovk1	Muutettu tavoitearvo ovk2	Toteuma ovk1	Toteuma ovk2	Toteuma ovk3
Toimialueen asiakkaat ovat tyytyväisiä	NPS	Kuinka todennäköisesti asiakkaat suosittelevat toimialueen palveluja muille?	75	75	75	79,5	79,3	82,1
Hoitoon pääsy erikoissairaanhoidossa (hoidon tarpeen arvio)	Hoitopääsy ESH hoidontarpeenarvio	Hoitotakuun mukainen	100 %	100 %	100 %	89 %	83 %	77 %
Hoitoon pääsy erikoissairaanhoidossa (hoitojono)	Hoitopääsy ESH hoitojono	Hoitotakuun mukainen	100 %	100 %	100 %	77 %	69 %	60 %
Hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa (suun terveydenhuolto)	Hoitopääsy suun terveydenhuolto	Hoitotakuun mukainen	100 %	100 %	100 %	98 %	98 %	97 %
Hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa (avosairaanhoito)	Hoitopääsy PTH	Hoitotakuun mukainen	100 %	100 %	100 %	93 %	89 %	96 %
Toimialueella on hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön lähtövaihtuvuus	Henkilöstön lähtövaihtuvuus alittaa tavoitearvon	6 %	6 %	6 %	4,6 %	3,9 %	3,2 %
Toimialueen talous on tasapainossa	Toimintakate	Toimialueen toimintakate on enintään talousarvion mukainen	-315,0 M€	-303,6 M€	-303,6 M€	-307,6 M€	-308,2 M€	-304,9M€
Toimialueen luottamus ja maine ovat kunnossa	eNPS	Kuinka todennäköisesti toimialueen työntekijät suosittelevat Siun sotea työnantajana muille?	20	20	20	-7	-1	-6

Taulukko 14. Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen operatiiviset mittarit

Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelut

Talous

Toimialueen toimintatuotot olivat 3,4 milj. euroa (TOT 61,9 %) ja toimintakulut 25,4 milj. euroa (TOT 75,1 %). Talousennusteen mukaan toimintakate uhkaa muodostua noin 0,4 milj. euroa alijäämäiseksi, joka johtuu hälytys- ja haittarahasopimuksen aiheuttamista 0,2 milj. euron lisäkustannuksista sekä ensihoitopalvelun toimintatuottojen alittumisesta 0,2 milj. eurolla. Lisäksi kesäaikana tapahtuneiden maasto- ja metsäpalojen sammuttamisesta aiheutui 0,1 milj. euron lisäkustannukset. Talouden sopeuttamishojelman toimenpiteet ovat toteutuneet suunnitellusti ja niiden avulla on pystytty parantamaan toimintakatetta.

Syyskuun toteumatietojen perusteella laadittu tulosennuste näyttää, että pelastuslaitos ja turvallisuuspalveluilla on haasteita saavuttaa asetettu taloustavoite. Syyskuun toteumatietojen perusteella on arvioitu, että koko tilikauden tulos olisi hiukan alijäämäinen.

1000 EUR	TA2025	MTA2025 OMK2	Toteuma 1-9/2025	Toteuma %
Toimintatuotot	5 462	5 492	3 400	61,9 %
Toimintakulut	34 277	33 785	25 380	75,1 %
Toimintakate	-28 815	-28 293	-21 981	77,7 %
Valtion rahoitus	30 082	30 108	22 577	75,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-1	
Vuosikate	1 266	1 815	596	32,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	1 654	1 654	1 217	73,6 %
Tilikauden tulos	-388	161	-621	-387,0 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-388	161	-621	-387,0 %

Taulukko 15. Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelujen lyhennetty tuloslaskelma

Toiminta ja operatiivinen mittaristo

Pelastustoimella on ollut hälytystehtäviä yhteensä 2 003 kappaletta ja palveluintegraatiota tukevia tehtäviä 506 kappaletta. Pelastustoimen tehtävät ovat lisääntyneet noin 5 % edelliseen toimintavuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Pelastustoimen ensimmäinen pelastusyksikkö saavutti onnettomuuskohteet 10 minuutissa. Asetettu tavoiteaika ylittyi minuutilla. Pelastustoimen palvelutaso on toteutunut pääsääntöisesti palvelutasopäätöksen mukaisena, mutta palvelutasossa on kahdessa riskiruudussa pitkäaikainen puute (Joensuu Rantakylä ja Penttilä).

Pelastuslaitoksen valvontatehtävät ja onnettomuuksien ehkäisyn muut tehtävät ovat toteutuneet valvontasuunnitelman mukaisesti. Alkuvuoden aikana suoritettiin 3 131 valvontatehtävää ja turvallisuuskoulutukseen osallistui 18 308 henkilöä. Riskikohteiden palotarkastuksien toteumassa ollaan jäljessä asetetusta tavoitteesta, mikä johtuu tarkastushenkilöstön poissaoloista ja henkilötyökehyyksen pienentämisestä talouden tasapainottamiseksi.

Tulipaloissa menehtyi alkuvuoden aikana 1 henkilö ja loukkaantui 7 henkilöä sekä aiheutui 3,1 milj. euron omaisuusvahingot. Muissa onnettomuuksissa on loukkaantunut yhteensä 154 henkilöä ja menehtynyt 17 henkilöä. Pelastuslaitos on pelastanut 73 henkilöä onnettomuuden tai tulipalon aiheuttamasta vaaratilanteesta. Pelastuslaitoksen pelastaman omaisuuden arvoksi arvioidaan ensimmäisellä osavuodella olevan noin 48 milj. euroa.

Ensihoitopalvelulla on ollut syyskuun lopussa 22 715 hätäkeskuksen välittämää tehtävää ja palveluintegraatiota tukevia tehtäviä 2 025 kappaletta. Hätäkeskuksen välittämät tehtävät ovat vähentyneet -4,5 %. Virtuaaliyksiköllä on ollut 2 114 tehtävää. Ensihoitopalvelun toimintavalmiusajan tavoiteaikoja ei ole ollut saatavilla OVK 1 jälkeen THL:n raportoinnin teknisten ongelmien takia. Myös syyskuun palvelujen toteumatiedot puuttuvat. Toteumat on kirjattu mittareihin viimeisen luotettavan tiedon mukaisesti.

Myös NPS-mittareiden tiedot puuttuvat.

Palveluintegraatiota tukevat tehtävät ovat lisääntyneet edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna noin 5 %. Tehtäviä oli kolmen vuosineljänneksen aikana yhteensä 2 531 kappaletta.

Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelut								
Operatiiviset tavoitteet	Operatiiviset mittarit	Mittarin tavoite	Tavoitearvo	Muutettu tavoitearvo ovk1	Muutettu tavoitearvo ovk2	Toteuma ovk1	Toteuma ovk2	Toteuma ovk3
Toimialueen asiakkaat ovat tyytyväisiä	NPS	Kuinka todennäköisesti asiakkaat suosittelevat toimialueen palveluja muille?	75	75	75	92 %	Ei tietoa	Ei tietoa
Palvelujen saatavuus	Ensimmäisen pelastusyksikön toimintavalmiusaika (mediaani)	Pelastustoimen ensimmäisen yksikön onnettomuuskohteen tavoittamisaika (min:ss)	9:00 min	9:00 min	9:00 min	100 %	97 %	90 %
Viranomaisvalvonnan suunnitelman toteutuminen	Valvontasuunnitelman toteutuminen A1-A6 kohteissa	Riskikohteiden palotarkastukset % asetetusta tavoitteesta	100 %	100 %	100 %	100 %	80 %	80 %
Toimialueiden välisen integraation toteutuminen	Palveluintegraation kehittyminen	Yhteistyötehtävien lukumäärät muiden toimialueiden kanssa (virka-aputehtävät ja kotiin vietävät palvelut).	3000 tehtävää	3000 tehtävää	3000 tehtävää	99 %	100 %	100 %
Palvelujen saatavuus	Ensihoitoyksikön potilaan tavoittamisaika ydintaajama	Tavoittamisaika 50 % A-B kiireellisyysluokan tehtävissä sekä tavoittamisaika 90 % A-B kiireellisyysluokan tehtävissä.	8:00 min/ 12:00 min	8:00 min/ 12:00 min	8:00 min/ 12:00 min	97 %	Ei tietoa	Ei tietoa
Palvelujen saatavuus	Ensihoitoyksikön potilaan tavoittamisaika muu taajama	Tavoittamisaika 50 % A-B kiireellisyysluokan tehtävissä sekä tavoittamisaika 90 % A-B kiireellisyysluokan tehtävissä.	10:00 min/ 25:00 min	10:00 min/ 25:00 min	10:00 min/ 25:00 min	96 %	Ei tietoa	Ei tietoa
Palvelujen saatavuus	Ensihoitoyksikön potilaan tavoittamisaika asuttu maaseutu	Tavoittamisaika 50 % A-B kiireellisyysluokan tehtävissä sekä tavoittamisaika 90 % A-B kiireellisyysluokan tehtävissä.	20:00 min/ 35:00 min	20:00 min/ 35:00 min	20:00 min/ 35:00 min	96 %	Ei tietoa	Ei tietoa
Toimialueella on hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön lähtövaihtuvuus	Henkilöstön lähtövaihtuvuus alittaa tavoitearvon	6 %	6 %	6 %	3 %	3 %	1 %
Toimialueen talous on tasapainossa	Toimintakate	Toimialueen toimintakate on enintään talousarvion mukainen	-28,8 M€	-28,3 M€	-28,3 M€	-28,5 M€	-28,4 M€	-28,7 M€
Toimialueen luottamus ja maine ovat kunnossa	eNPS	Kuinka todennäköisesti toimialueen työntekijät suosittelevat Siun sotea työnantajana muille?	20	20	20	-10	-10	-24

Taulukko 16. Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelujen operatiiviset mittarit

Hallintopalvelut

Toiminta

Hallintopalvelut ovat hakeneet muotoaan vuoden 2024 alusta tehdyn organisaatiomuutoksen jälkeen. Vanha aluevaltuusto päätti 2026 toimialuejaosta toukokuussa. Hallintopalvelut eivät ole jatkossa oma toimialue, vaan johdon alle kuuluva palvelualue. Aluehallituksen elokuisella päätöksellä kehittämisspalvelut siirtyvät vuoden 2026 alusta osaksi TKIO- ja strategiapalveluja. Jatkossa hallintopalveluihin kuuluvat tiedonhallinta- ja hallintopalvelut, valvontapalvelut, eri hallinnon asiantuntijatehtävät sekä toimielinten kustannukset.

Toimialueella on ollut runsaasti määräaikaista palvelussuhteita, ja henkilöstöä on irtisanoutunut osin epävarman työtilanteen takia. Alkuvuoden yt-neuvottelujen myötä avointen tehtävien täyttämistä jouduttiin lykkäämään, mutta kesän aikana tarpeellisia rekrytointia on voitu toteuttaa. Talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteenä hankehenkilöstö siirtyy toimialueille vuoden loppuun mennessä. Rungas terveydenhuollon tietopyyntöjen kasvu on johtanut vastausviiveisiin ja niiden jonoutumiseen.

Uusi aluevaltuusto valitsi toimielimet kesäkuussa vaikuttamistoimielimiä lukuun ottamatta.

Vaikuttamistoimielinten kokoonpano määräytyy kuntien nimeämisestä jäsenistä ja muiden nimeämiseen oikeutettujen tahojen edustajista. Aluehallitus asetti vaikuttamistoimielimet syyskuussa ja niiden kokoonpano on täydentynyt vielä tämän jälkeen. Lautakuntien työ on lähtenyt liikkeelle elo-syyskuussa, tarkastuslautakunnassa kesäkuussa. Vaikuttamistoimielimet ovat vasta nyt aloittamassa työtään. Aluehallitus kokoontuu kahdesti kuussa, ja aluevaltuustolla on syyskaudella kaksi kokousta.

Talous

Hallintopalvelujen talouden ennuste on parantunut ja on lähes 140.000 euroa OVK2:ta parempi. Muutos johtuu tuottojen hieman ennakoitua suuremmasta määrästä sekä kuluarvion laskusta. Työnsä aloittavien toimielinten kokoukset jäävät jonkin verran ennakoitua vähäisemmäksi, kun kokouksia on syyskaudella edellisvuotista vähemmän. Ryhmäraha ei toteudu täysimääräisenä, kun yksi ryhmä ei ole sitä hakenut ja osa on hakenut sitä maksimia pienempänä.

Talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteet ovat edenneet pääsääntöisesti tavoitteiden mukaisesti. Aluevaalien järjestäminen aiheutti poikkeuksellisen kertaluontoisen n. 200.000 euron kustannuksen tälle vuodelle. Vanhojen hankkeiden loppumisen ja uusien aloittamisen ajankohdat vaikuttavat talouden toteumaan tarkasteluajankohdasta riippuen. Vuositasolla hanketoimintaa tehdään suunnilleen edellisten vuosien mukaisella intensiteetillä. Toimialueella ei käytetä merkittävästi ostopalveluja ja kustannusrakenne on asiantuntijatyöstä johtuen henkilöstökuluvaltainen.

1000 EUR	TA2025	MTA2025 OMK2	Toteuma 1-9/2025	Toteuma %
Toimintatuotot	4 032	4 117	4 162	101,1 %
Toimintakulut	9 292	8 885	6 887	77,5 %
Toimintakate	-5 261	-4 768	-2 725	57,2 %
Valtion rahoitus	5 194	5 201	3 900	75,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	
Vuosikate	-67	433	1 175	271,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	
Tilikauden tulos	-67	433	1 175	271,2 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-67	433	1 175	271,2 %

Taulukko 17. Hallintopalvelujen lyhennetty tuloslaskelma

Operatiivinen mittaristo

Hallintopalvelujen operatiivisista tavoitteista kolme on toteutumassa tavoitteen mukaisena. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden parantamista tukeva laadun ja omavalvonnan kvartaaliraportti julkaistaan osavuositarkastuksen yhteydessä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmaan kirjattujen toimintamallien vahvistamisen ja integraation toimenpiteiden toteutumista on arvioitu hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen lautakunnan kokouksissa. Verkkosivujen käytettävyyden ja saavutettavuuden paranemisen tulokset eivät ole käytettävissä, vaan tiedot saadaan myöhemmin vuoden edetessä. Toimialueiden yhteisten tavoitteiden osalta henkilöstön lähtövaihtuvuus on tavoitetasoa korkeampi ja eNPS suositteluindeksi selvästi tavoitetta matalampi ja keskimääräistä suositteluindeksiä heikompi. Lähtövaihtuvuuden laskentatapa (liukuva 12 kk) vaikuttaa pienellä toimialueella ylikorostaen edellisen vuoden lopulla tapahtuneita palvelussuhteiden päättymisiä. Hallintopalvelujen toimintakate-ennuste on muutettua tavoitetasoa noin 0,2 milj. euroa parempi.

Hallintopalvelut								
Operatiiviset tavoitteet	Operatiiviset mittarit	Mittarin tavoite	Tavoitearvo	Muutettu tavoitearvo ovk1	Muutettu tavoitearvo ovk2	Toteuma ovk1	Toteuma ovk2	Toteuma ovk3
Valvontatyöllä ja -havainnoilla edistetään palvelujen laadun ja vaikuttavuuden parantamista	Raportointi osana laadun ja omavalvonnan kvartaaliraportointia.	Valvontatyö tukee toiminnan jatkuvaa parantamista, toiminnan ennaltaehkäisevyyden ja turvallisuuden edistämisen periaatteita	4 krt/vuosi	4 krt/vuosi	4 krt/vuosi	Raportti julkaistaan OVK1 yhteydessä	Raportti julkaistaan OVK2 yhteydessä	Raportti julkaistaan OVK3 yhteydessä
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmaan kirjattujen toimintamallien vahvistaminen ja integraatio.	Toimenpiteiden toteutumisen arviointi 1 krt / vuosi hyte-lautakunnassa.	Ehkäisevä päihdetyö, elintapaohjaus ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyö tukevat toimialueiden toimintaa.	Toimenpidemittareiden toteutuminen elintapaohjauksen, ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn osalta	Toimenpidemittareiden toteutuminen elintapaohjauksen, ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn osalta	Toimenpidemittareiden toteutuminen elintapaohjauksen, ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn osalta	Ei tietoa	Ei tietoa	Toteutunut
Verkkosivujen uudistaminen asiakaslähtöisesti, käytettävyys ja saavutettavuus edellä: sisällöllinen uudistus vuoden 2025 aikana.	Verkkosivujen käyttäjäkysely	Verkkosivukävijöiden kokonaistyytyväisyys paranee uudistusta edeltävästä (kokonaistyytyväisyys 3,15/5)	3,5	3,5	3,5	Ei tietoa	Ei tietoa	Ei tietoa
Toimialueella on hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön lähtövaihtuvuus	Henkilöstön lähtövaihtuvuus alittaa tavoitearvon	6 %	6 %	6 %	7 %	7 %	7 %
Toimialueen talous on tasapainossa	Toimintakate	Toimialueen toimintakate on enintään talousarvion mukainen	-5,3 M€	-4,8 M€	-4,8 M€	-4,8 M€	-4,8M€	-4,6M€
Toimialueen luottamus ja maine ovat kunnossa	eNPS	Kuinka todennäköisesti toimialueen työntekijät suosittelevat Siun sotea työnantajana muille?	20	20	20	4	-19	-30

Taulukko 18. Hallintopalvelujen operatiiviset mittarit

Konsernipalvelut

Toiminta

Konsernipalvelujen tavoitteena on mahdollistaa palveluja tuottavia toimialueita menestymään omassa tehtävässään. Käytännössä tämä tarkoittaa, että jokaisen palvelualueen ja sitä kautta myös työntekijän on kehitettävä toimintaansa siten, että asiakkaamme (= muut palvelualueet sekä hyvinvointialuejohtaja) arvostavat konsernipalvelujen päivittäistä tekemistä.

Vuonna 2025 merkittävimpiä strategisia uudistushankkeita ovat uuden APTJ-järjestelmän hankinta ja käyttöönotto, kotoa kotiin -projekti ja ostopalvelujen strateginen ohjaus -projekti, joiden koordinoivastuu on konsernipalveluissa. Lisäksi lisäämme suunnitelmallisuutta, osallistumme alueellisten järjestämissuunnitelmien toteuttamiseen ja tuemme talouden sopeuttamisohjelman tavoitteiden saavuttamista koko organisaatiossa.

Talous

Kaikille toimialueille on kohdistettu muutetussa talousarviossa yhteistoimintaneuvotteluissa sovittu neuvottelutulos, mikä tarkoittaa konsernipalvelujen osalta 7,4 milj. euron ylijäämäistä muutettua talousarviota.

Syyskuun toteumatietojen perusteella laadittu tulosennuste näyttää, että konsernipalvelut tulee saavuttamaan asetetun taloustavoitteen selkeästi. Syyskuun toteumatiedoissa tilikauden ylijäämä on n. 14,0 milj. euroa, minkä perusteella on arvioitu, että koko tilikauden ylijäämä olisi noin 2,5 milj. euroa muutetun talousarvion tulostavoitetta parempi. Tämä tarkoittaa, että myös yhteistoimintaneuvotteluissa asetettu 10,5 milj. euron tehostamistavoite olisi toteutumassa n. 0,9 milj. euroa tavoitetta suurempana.

1000 EUR	TA2025	MTA2025 OMK2	Toteuma 1-9/2025	Toteuma %
Toimintatuotot	27 879	28 209	15 906	56,4 %
Toimintakulut	199 544	191 440	131 041	68,4 %
Toimintakate	-171 665	-163 232	-115 135	70,5 %
Valtion rahoitus	181 804	181 953	136 460	75,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 986	-1 786	-188	10,5 %
Vuosikate	7 152	16 935	21 137	124,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	9 523	9 514	7 109	74,7 %
Tilikauden tulos	-2 371	7 421	14 028	189,0 %
Poistoeron muutos	26	26	20	74,8 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 345	7 448	14 048	188,6 %

Taulukko 19. Konsernipalvelujen lyhennetty tuloslaskelma

Operatiivinen mittaristo

Konsernipalvelujen operatiivinen mittaristo (taulukko 20) koostuu sekä koko hyvinvointialueen strategisista tavoitteista että muutamasta merkittävimmästä oman toimialueen seurattavista asioista.

Tavoitteemme on, että toimitilojen kustannukset alenevat 5 % edellisvuoteen verrattuna. Tavoite on kova, sillä aleneman pitää olla merkittävästi enemmän kuin 5 %, koska toimitilojen vuokratkustannukset kasvavat vuosittain sopimuskorotusten verran. Tällä hetkellä arvioidaan, että kustannukset alenisivat noin kolme prosenttia, joten tavoite ei olisi toteutumassa, vaikka tilanne onkin parantunut edelliskuukausista. Loppuvuoden aikana olisi tärkeää saada mm. kuntien kanssa käytävät vuokraneuvottelut päätettyä tavoitteen mukaisesti, vielä tässä vaiheessa sitä ei ole mahdollista eurojen näkökulmasta arvioida.

Tavoitteemme on, että konsernipalvelujen vastuulla olevien tytär/osakkuusyhteisöjen kustannukset ovat enintään talousarvion mukaisia. Tällä hetkellä arvioidaan, että tämä tavoite olisi toteutumassa ja yhtiöiden talousarviot olisivat alittumassa noin 1,6 milj. euroa. Varsinkin Polkka Oy:n osalta on talouskehitys ollut arvioita tuloksekaampaa.

Tavoitteenamme on, että hyvinvointialueen ostaminen tehostuu. Hankintaprosessien tehokkuuden uudistaminen on edennyt suunnitelmallisesti ja esimerkiksi hankintojen ennakkovaikutusten arvioinnin toimintamalli on uudistettu ja käyttöön otettu. Ennakkovaikutusten arvioinnin toteutumisen seuraamiseksi hankintakohtaisesti on pyritty luomaan systemaattinen seurantajärjestelmä, siinä kuitenkin täysin onnistumatta. Ostamisen

tehostamisen seurantamittarina käytetään edellä mainitusta syystä loppuvuoden ajan sopimuksellisen ostamisen prosenttiosuutta kaikesta ostamisesta alkuvuoden hankintojen vaikuttavuuden ennakoarvioinnin sijaan. Muutetun operatiivisen mittarin tavoite on 70 % vuonna 2025, koska osa hyvinvointialueen ostamisesta muodostuu kertaluonteisista pienhankinnoista. Syyskuun lopussa toteuma on noin 70 % eli tavoitetason mukainen.

Tavoitteenamme on, että toimialueella on hyvinvoiva henkilöstö. Tavoittelemme henkilöstön lähtövaihtuvuuden pienentämistä vuoden 2024 tasosta. Vuoden 2025 tavoitteena on, että henkilöstön lähtövaihtuvuus on enintään 6 %. Syyskuun lopussa lähtövaihtuvuus oli 5,0 %, joten mittari on tavoitteessa.

Tavoitteenamme on, että toimialueen talous on tasapainossa. Vuoden 2025 muutetun talousarvion tavoitteena oli, että toimintakate on vähintään -163,2 milj. euroa. Syyskuun taloustietojen perusteella toimintakate olisi asettumassa noin -160,1 milj. euron tasolle, joten taloustavoite olisi toteutumassa, vaikka omaisuuden realisointi ei tässä vaiheessa vuotta olekaan toteutumassa.

Tavoitteenamme on, että toimialueen luottamus ja maine ovat kunnossa. Työntekijäkokemusta mitataan eNPS-suosittelemisindeksin avulla. Ensimmäistä kertaa toteutettavan mittauksen tavoitearvoksi on asetettu kaikille toimialueille luku 20, joka määräytyy hyvinvointialueiden aikaisempien tuloksien perusteella. Syyskuun aikana toteutettiin kolmas työntekijäkokemuksen mittaus, jonka perusteella konsernipalvelujen suosittelemisindeksiksi muodostui 7, joka on hieman aikaisempia mittauksia huonompi tulos. Tunnusluku ei ole tässä vaiheessa tavoitteen mukainen.

Konsernipalvelut								
Operatiiviset tavoitteet	Operatiiviset mittarit	Mittarin tavoite	Tavoitearvo	Muutettu tavoitearvo ovk1	Muutettu tavoitearvo ovk2	Toteuma ovk1	Toteuma ovk2	Toteuma ovk3
Toimitilojen määrä tukee palvelutuotannon muutoksia	Toimitilojen kokonaismäärä ja kustannukset	Toimitilojen kustannukset alenevat edellisvuoteen verrattuna	5 %	5 %	5 %	2 %	2 %	3 %
Konserniohjauksen toimivuus	Konsernipalvelujen vastuulla olevien tytärosakkuusyhteisöjen talousarvion seuranta	Konsernipalvelujen vastuulla olevien tytärosakkuusyhteisöjen kustannukset ovat enintään talousarvion mukaisia	Talousarvion (ylitys/alitus)	Talousarvion (ylitys/alitus)	Talousarvion (ylitys/alitus)	Kumulatiivinen alitus 0,6 M€	Ennuste koko vuodelle noin 1 m€ alitus	Ennuste koko vuodelle noin 1,6 m€ alitus
Hyvinvointialueen ostaminen tehostuu	Sopimuksiin perustuvien laskujen määrä ostolaskudatassa	Sopimuksiin perustuvan ostamisen määrä kasvaa	70 %	70 %	70 %	Ei tietoa	Ei tietoa	70 %
Toimialueella on hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön lähtövaihtuvuus	Henkilöstön lähtövaihtuvuus alittaa tavoitearvon	6 %	6 %	6 %	4 %	4 %	5 %
Toimialueen talous on tasapainossa	Toimintakate	Toimialueen toimintakate on enintään talousarvion mukainen	-171,7 M€	-163,2 M€	-163,2 M€	-161,2 M€	-155,6	-160,1 M€
Toimialueen luottamus ja maine ovat kunnossa	eNPS	Kuinka todennäköisesti toimialueen työntekijät suosittelevat Siun sotea työnantajana muille?	20	20	20	10	12	7

Taulukko 20. Konsernipalvelujen operatiiviset mittarit

Hyvinvointialueen johto

Toiminta

Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen toimintaa ja taloutta sekä vastaa koko organisaatiota koskevasta toiminnan uudistamisesta. Strateginen kehittäminen toteutetaan toimialuerajat ylittävillä strategisina uudistushankkeina. Johtoryhmä toimii strategisten hankkeiden ohjausryhmänä ja toimialueiden henkilöstö osallistuu laajasti moniammatillisissa projektiryhmissä tapahtuvaan kehittämistyöhön. Pitkäjänteiseen toiminnan ja palvelutuotannon uudistamiseen keskittyvät strategiset hankkeet ulottuvat koko taloussuunnittelukaudelle ja niiden toteutumista on analysoitu tarkemmin luvussa 4.

Koko hyvinvointialueen toimintaa arvioidaan lisäksi hyvinvointialueen strategisten mittareiden avulla, jotka on analysoitu tarkemmin kohdassa 2.2.

Hyvinvointialueen johto on organisoitumassa uudelleen vuoden 2026 alusta alkaen aluevaltuuston toimialuejakoa koskevan päätöksen mukaisesti. Hyvinvointialueen johdon toimialue tulee sisältämään koko organisaatiota palvelevat hallintopalvelut, strategia- ja TKIO (tutkimus, kehittäminen, innovaatiot, oppiminen) -toimintaa tukevat palvelut sekä viestintäpalvelut. Hyvinvointialueen johdon palvelualueiden johtaminen ja muu organisoituminen toteutetaan sisäisin järjestelyin, olemassa olevaa henkilöstöä ja osaamista hyödyntäen.

Talous

Alkuperäisessä talousarviossa hyvinvointialueen johtoon yhdelle kustannuspaikalle oli kohdennettu 30 milj. euron talouden sopeuttamistarve, joka on muutetussa talousarviossa kohdennettu kaikille toimialueille helmikuussa 2025 päättyneiden yhteistoimintaneuvottelujen tulosten perusteella.

Alkuvuoden hieman ennakoitua suuremmasta toteumasta huolimatta hyvinvointialueen johdon arvioidaan pysyvän muutetussa talousarviossa.

1000 EUR	TA2025*	MTA2025 OMK2	Toteuma 1-9/2025	Toteuma %
Toimintatuotot	0	0	0	
Toimintakulut	-29 097	903	751	83,1 %
Toimintakate	29 097	-903	-751	83,1 %
Valtion rahoitus	891	892	669	75,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	
Vuosikate	29 989	-11	-82	748,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	
Tilikauden tulos	29 989	-11	-82	748,4 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	29 989	-11	-82	748,4 %

* Strateginen uudistusohjelma 30M€ mukana toimintakuluissa

Taulukko 21. Hyvinvointialueen johdon lyhennetty tuloslaskelma

Ympäristöterveydenhuolto

Talous

Ympäristöterveydenhuollon talousarvio on valmisteltu ylijäämäiseksi, jotta on mahdollista kattaa sisäiset, lähinnä konsernipalvelujen toimikuluina olevat kuluerät. Tämä tarkoittaa, että toimintakatteella on katettava ympäristöterveydenhuoltoon kohdistuvat sisäiset menot ja vyörytykset, kuten toimitiloista aiheutuvat kulut, ICT sekä hallinto-, tuki- ja henkilöstöpalvelut. Talousennusteen mukaan talousarvio olisi ylittymässä 0,35 milj. euroa. Talousarviovaiheessa jouduimme karsimaan kustannuksia jokaisesta kululajista ja näyttää siltä, että sisäisten erien ja vyörytysten budjetti ei riitä kattamaan kaikkia syntyviä kustannuksia säästötoimenpiteistä huolimatta. Ennuste sisältää kuitenkin vielä epävarmuustekijöitä mm. YT-toimenpiteiden, eläinlääkärien erilliskorvausten tason ja tulokertymän osalta. Terveysvalvonnan maksutaksat nousivat 1.5.2025 ja eläinlääkintähuollon maksujen uudistamista valmistellaan 1.1.2026 tulevan uuden lainsäädännön pohjalta.

Ympäristöterveydenhuollon tulostavoitteen saavuttaminen vaatii kuntiin erikseen lähetettävät tasauslaskut perussopimuksissa sovitulla tavalla tilinpäätöksen yhteydessä.

1000 EUR	TA2025	MTA2025 OMK2	Toteuma 1-9/2025	Toteuma %
Toimintatuotot	5 548	5 548	4 088	73,7 %
Toimintakulut	4 739	4 739	3 462	73,0 %
Toimintakate	809	809	626	77,4 %
Valtion rahoitus	0	0	0	
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	
Vuosikate	809	809	626	77,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	18	18	11	60,8 %
Tilikauden tulos	791	791	616	77,8 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	791	791	616	77,8 %

Taulukko 22. Ympäristöterveydenhuollon lyhennetty tuloslaskelma

Toiminta ja operatiivinen mittaristo

Ympäristöterveydenhuollon toimialue tuottaa ympäristöterveydenhuollon palvelut Pohjois-Karjalan 13 kunnalle. Toiminta jakaantuu kahteen palvelualueeseen: eläinlääkintähuoltoon ja terveystarkastukseen. Henkilöstön lähtövaihtuvuus on ollut hieman korkeampi tässä kvartaalissa johtuen kahden viranhaltijan ja kesätyöntekijöiden työsuhteiden päättymisestä. Uutena mittarina toimiva henkilöstön työpaikan suositteluhaluus (eNPS) on huonontunut kesäkuun tasosta (4) ja on tällä hetkellä -15.

Terveystarkastuksella on kaksi operatiivista mittaria: tehtyjen tarkastuksien kokonaismäärä ja sairastumis- ja haittailmoitusten määrä (SaHa-ilmoitukset). Tarkastuksien kokonaismäärä on jäljessä tavoitteestaan, koska kaikki terveystarkastajan virat eivät ole olleet täytettyinä tarkastelujaksolla. Sairastumis- ja haittailmoituksia on ollut yhteensä 8. Tavoitteena näiden osalta on, että niitä on alueellamme mahdollisimman vähän. Saha-ilmoitukset

tehdään Ruokaviraston ylläpitämään sähköiseen ilppa.fi -palveluun sairastumisesta tai muusta terveyshaittaepäilystä (SaHa), jonka epäillään aiheutuneen elintarvikkeesta, talousvedestä tai uimavedestä; esimerkiksi ruokamyrkytyksestä tai allergisesta reaktiosta. Ilmoitus voidaan tehdä myös haitasta, joka on havaittu elintarvikkeessa, talousvedessä tai uimavedessä; esimerkiksi vierasesineitä elintarvikkeessa tai jotain poikkeavaa talous- tai uimavedessä. Terveysvalvonnan uusi työnjako otettiin käyttöön syyskuun alussa.

Eläinlääkintähuollolla on kolme operatiivista mittaria: käyntimäärät vastaanotoilla ja tiloilla virka- ja päivystysaikaan sekä eläinten hyvinvointitarkastuksien lukumäärät. Tehdyistä tilakäynneistä 23 % tapahtui päivystysaikaan klo 16–08 (tavoitetaso vuositason max. 21 %). Vastaanottokäynneistä puolestaan 10 % tapahtui päivystysaikaan (tavoitetaso vuositason max. 10 %). Eläinten hyvinvointitarkastuksien määrä jää jonkin verran tavoitteestaan, mikä johtuu siitä, että tapaukset ovat entistä monisyisempiä ja selvityksien teko vaatii enemmän aikaa. Eläinlääkintähuollon kehittämisen voimavarat on käytetty 1.1.2026 voimaan tulevan uuden eläinlääkintähuoltolain aiheuttamien muutoksien valmisteluun alueellemme.

Ympäristöterveydenhuolto								
Operatiiviset tavoitteet	Operatiiviset mittarit	Mittarin tavoite	Tavoitearvo	Muutettu tavoitearvo ovk1	Muutettu tavoitearvo ovk2	Toteuma ovk1	Toteuma ovk2	Toteuma ovk3
Toimialueen asiakkaat ovat tyytyväisiä	NPS	Kuinka todennäköisesti asiakkaat suosittelevat toimialueen palveluja muille?	75	75	75	100	Ei tietoa	Ei tietoa
Saavutamme tarkastussuunnitelman tavoitteen	Terveysvalvonnan tarkastuksien lukumäärä	Miten tarkastussuunnitelman kokonaistavoitemäärä toteutuu?	Kuukausitavoite 128	384	384	383	416	315
Hoidamme terveysvalvonnan viranomaistehtävää	Sairastumis- ja haittaepäilyilmoitusten lukumäärä (SaHa-ilmoitukset)	Miten paljon SaHa-ilmoituksia esiintyy?	Mahdollisimman vähän SaHa-ilmoituksia	0	0	17	12	8
Hoidamme eläinlääkintähuollon viranomaistehtävää, vastaanotto	Eläinlääkintähuollon vastaanottokäynnit	Miten paljon käyntimääriä eläinlääkärin vastaanotolla virka- ja päivystysaikaan	kk-tavoite 2040	6120	6120	6123	6513	7656
Hoidamme eläinlääkintähuollon viranomaistehtävää, tilat	Eläinlääkintähuollon tilakäynnit	Miten paljon tilakäyntejä virka- ja päivystysaikaan	kk-tavoite 516	1548	1548	1123	1071	1027
Toteutamme eläinten hyvinvointilainsäädännön tehtäviä	Eläinten hyvinvointitarkastuksien lukumäärä	Miten paljon eläinten hyvinvointitarkastuksia?	kk-tavoite 23	69	69	41	51	26
Toimialueella on hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön lähtövaihtuvuus	Henkilöstön lähtövaihtuvuus alittaa tavoitearvon	6 %	6 %	6 %	6 %	2 %	8 %
Toimialueen talous on tasapainossa	Toimintakate	Toimialueen toimintakate on enintään talousarvion mukainen	+0,8 M€	+0,8 M€	+0,8 M€	0,8 M€	0,8M€	0,8M€
Toimialueen luottamus ja maine ovat kunnossa	eNPS	Kuinka todennäköisesti toimialueen työntekijät suosittelevat Siun sotea työnantajana muille?	20	20	20	-7	4	-15

Taulukko 23. Ympäristöterveydenhuollon operatiiviset mittarit

7 Hyvinvointialueen tuloslaskelma sekä talousarvion sitovuus

Taulukossa 24 on esitetty hyvinvointialueen talousarvio, muutettu talousarvio sekä kolmannen kvartaalin toteumat. Talousarvion tuloslaskelmaosaan ei esitetä talousarviomuutoksia 3. osavuositarkastuksen yhteydessä vaan kuluva vuoden talousarviomuutokset tuodaan marraskuun aluehallituksen käsittelyyn ja sitä kautta joulukuun aluevaltuuston päätettäväksi.

1000 EUR	TA2025	MTA2025 OMK2	Toteuma 1-9/2025	Toteuma %
Toimintatuotot	137 445	140 037	93 778	67,0 %
Myyntituotot	32 724	33 944	27 078	79,8 %
Maksutuotot	66 507	67 460	45 768	67,8 %
Tuet ja avustukset	15 813	16 056	12 476	77,7 %
Muut toimintatuotot	22 402	22 577	11 456	50,7 %
Toimintakulut	934 071	938 608	688 968	73,4 %
Henkilöstökulut	474 845	480 248	353 169	73,5 %
Palvelujen ostot	334 565	333 100	249 029	74,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	63 085	63 241	46 129	72,9 %
Avustukset	14 371	14 358	10 790	75,1 %
Muut toimintakulut	47 206	47 660	29 851	62,6 %
Toimintakate	- 796 626	- 798 571	- 592 190	74,2 %
Valtion rahoitus	836 801	837 533	628 109	75,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	- 2 986	- 1 786	- 195	10,9 %
Vuosikate	37 189	37 176	35 724	96,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	17 215	17 202	12 817	74,5 %
Tilikauden tulos	19 974	19 974	22 907	114,7 %
Poistoeron muutos	26	26	20	74,8 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	20 000	20 000	22 927	114,6 %

Taulukko 24. Hyvinvointialueen talousarvio, muutettu talousarvio ja toimintakulujen toteuma

Talousarvion sitovuus

Aluevaltuuston hyväksymän TA25-kirjan mukaan hyvinvointialueen tuloslaskelman vuosikatteen muutoksista päättää aluevaltuusto. Hyvinvointialueen tuloslaskelman toimintakatteen muutoksista päättää aluehallitus.